

BOJ ZA DAVEK NA VOJNI PROFIT.

Senat je odklonil dve predlogi za visoko obdavčenje vojnega profita. Velepodjetniki imajo svoje zastopnike v glavnem mestu, ki pritiskajo na senatorje. Ogromni profiti. Govor senatorja Boraha.

Washington, D. C. — "Ali dolarji in centi niso meso in kri, da jih lahko hitro vzamemo za podporo vojne!"

S temi satiričnimi besedami je Borah, senator iz države Idaho, priporočal, naj vojno davčno burtaro nosi vojni profit. Občinstvo in senatorji so ga napeto poslušali, toda tudi njegovo prizadevanje ni imelo uspeha, da visoko obdavčeno vojno profitiranje. La Follette je stavil predlog, da gre 70 odstotkov od vojnega profita za davek. Drugi predlog je določal 65 odstotkov od vojnega profita za davek. Predloga sta propadla.

Za sedemdeset odstotni davek je glasovalo le 20 senatorjev. Za tega predloga pridejo drugi predlogi na vrsto, ki bodo stopnjevale zniževanje davčno vsote. V parlamentarnih krogih govorijo, da senatorji ne bodo glasovali, dokler ne bo davek na vojni profit znižan na 40 odstotkov. Vojni interesi imajo svoje zastopnike v glavnem mestu, ki pritiskajo na senatorje.

Senator Borah je dejal, da so se pred par dnevi cenili vojne tro-

ške za prvo leto na \$19,000,000, zdaj jih pa cenijo na \$21,000,000 in mogoče splezajo še na \$25,000,000,000. Posebno sarkastično je omenil mesarske kralje: Dejaj je: "Tvrdis Armour & Co., ki trži življenjski potrebščinami ostane od profita še \$11,656,916, ko plača davek. Če človek ljubi samega sebe, potem želi, da vojna traja večno.

Bethlehem Steel kompaniji ostane \$20,611,209; Herkules Powder kompaniji \$7,273,876, United Steel korporaciji \$157,342,883."

Tako je senator Borah našteval še druge kapitaliste, koliko profita jim ostane, če plačajo osemdeset odstotkov davka od vojnega profita.

Senator Johnson je senatorju Borahu segel v besedo in dejal: "Želim, da pride v zapisnik in izve dežela, da je predsednik finančnega komiteja poročal, da United Steel korporacija letos napravi \$490,000,000 profita, da davek po sprememnem predlogu finančnega odbeka vrže \$183,000,000 in mi damo United States Steel korporaciji \$307,000,000 milošine."

VELIKI IZGREDI V SPRINGFIELDU.

Springfield, Ill. — Med izjavljajočimi stavkocaki in ljudstvom, ki simpatizira s štrajkajočimi cestnoželezniškimi uslužbenci, je prišlo do pretepa.

V nekem slučaju je ljudstvo spodilo vse pasažirje, motornika in sprevodnika iz voza. Nato je nekdo odprl električno silo in voza sta udarilo skupaj z vso močjo. V petih minutah je bilo pet voz poškodovanih.

Kapitalistično časopisje z veseljem konstatira, da sta na lice mesta prišli kmalu dve stotilji devetega illinoiskega pešpolka, ki sta z bajoneti in puškininimi kopiti razgnali ljudstvo.

Kapitalistično časopisje prihaja tudi s pravljico, da je med delavci velika zarota in da izbruhajo velike stavke, ko vojaštvo odide v Francijo. Te besede poklada časopisje v usta znanemu odvjetniku Comerfordu, ki je dobro poznan med strokovno organiziranimi delavci. Težko je konstatirati, če je Comerford res rekel te besede. Nam se zdi, če postoji kakšna zarota, potem je med nekaterimi kapitalisti, ki nalašč izjavljajo delavce in nočejo priznati najenostavnejše zahteve — priznanje unije, da tako prisilijo delavce do stavke.

Prepovedka o odhodu čet na Francosko je pa bosa, kajti vse čete ne pojejo nikdar v Francijo in jih bo vedno toliko doma, da zadostujejo za vzdrževanje reda.

Kalile miru in povzročitelji industrijskega nepokoja so med profitorskimi kapitalisti in ne med delavci.

UBIL JE FANTA, KO JE PRISIL IZ CERKVE.

Monnet Pleasant, Ia. — 30letni Clarence Hedden je ustrelil 18letnega Raymond Matthews, ko je stopil iz cerkve. Po umoru je sedel mirno v avtomobil in se odpeljal k šerifu. Vzroka za umor noče povedati.

IZJAVA DELAVCEV V BLOOMINGTONU.

Bloomington, Ill. — Kapitalistično časopisje je prineslo vest, da je pred izgredi v Springfieldu govoril advokat Comerford strokovno organiziranim delavcem. Preden je odšel na oder, je k njemu prišel odbor, ki je vodil slavnost na Delavski praznik, in mu dejal, da mora tako govoriti, kot mu narode in da so proti vojni in ne podpirajo vojne. Temu nasprotno izjavlja odbor za slavnostno obhajanje Delavskega praznika, obstoječi iz J. M. Paltersona, Frank Morgana, L. W. Saleha, Frank Leepija, J. J. Collinsa, William Rossa, in James Maherja:

"Ni res, da smo Comerfordu prepovedali govoriti. Povabili smo ga v Bloomington, da govori o delavstvu na Delavski praznik. Ko smo izvedeli, o čem bo govoril, smo mu povedali, da je delavsko gibanje demokratično, delavstvo je združeno ne glede na narodnost in veroizpovedanje. Rekli smo mu, da želimo, da prikaže delavstvo tudi z naše strani.

Kar se delavskega gibanja tiče tukaj, je lojalno deželi, zastavi in predsedniku. Pribijemo, da je neresnična vsaka govornica, ki jo širijo o delavskem gibanju v Bloomingtonu, da smo rekli Comerfordu, da smo proti vojni ali katerikoli akciji predsednika. Nismo nasprotovali patriotičnemu govoru, ampak smo ugovarjali trditvam, ki lahko napravijo spor v naših vrstah."

CESTNOŽELEZNIŠKA DRUŽBA JE VSTAVILA OBRAT.

San Francisco, Cal. — Lilenthal predsednik železniške družbe, je naznanil, da ustavi obrat na Delavski praznik. Polleja je zahtevala, da je obrat vstavljen, kaj se lahko dogode veliki izgredi.

Uslužbeni stavkajo za povišanje mezde in priznanje organizacije, družba pa skuša s stavkocaki vzdržati obrat.

NOVINCI ODHAJAJO V VOJAŠKA TABORIŠČA.

Chicago, Ill. — Danes prično odhajati novinci v taborišče Grant ki so bili po vojaško obveznem zakonu potrjeni v narodno armado. Novinci ne odidejo kot vojaška organizacija, ampak vsaka naborna komisija odpošlje zase novince iz svojega distrikta. Odhajali bodo skozi pet dni in vsak dan jih odide en odstotek.

Železnice, ki vozijo skozi Roekford, bodo uvrstile izredne vlake! Naborne komisije so večinoma izbrale novince na Delavski praznik, ki odidejo prvi v taborišče. Večina so izbrali novince, ki imajo že nekaj vojaške prakse in kuharje.

ZAVAROVALNE KOMPANJE NASPROTUJEJO ZAVAROVANJU VOJAKOV.

Washington, D. C. — Predloga za zavarovanje vojakov naleti v kongresni zbornici na močno opozicijo. Bogate zavarovalne družbe imajo v glavnem mestu svoje parlamentarne zakulisnike, vezarje in mestetarje, ki porablja vsa svoj vpliv, da preprečijo zavarovanje vojakov.

Dnevnik, ki zagovarja velike kapitalistične interese, molče k te govori. Če bi delavci, kaj takega storili, bi jih to kačje časopisje omurjalo takoj z izdajalec. Tako pa velekapitalistično časopisje ne obuja tega početja in tudi prav malo poroča javnosti o stvari.

ŽELEZNICE SO PRIPRAVLJE NE ZA VOJAŠKE TRASPORTE.

Washington, D. C. — Železniški vojni svet je dobil poročilo od železniških družb, da lahko v prihodnjih tridesetih dneh transportirajo 100,000,000 vojakov.

VREME.

Severni Illinois, južni Michigan in Wisconsin: V sredo deloma oblačno; nespremenjena temperatura. Zmerni iztočni vetrovi. Povprečna temperatura v zadnjih 24 urah: 65. Solnce. Izhaja ob 5.38, zahaja ob 6.19.

PEKOVSKI MOJSTRI HOČEJO SVOJ DELEZ.

Washington, D. C. — Pekovski mojstri pošiljajo iz vseh krajev Združenih držav poročila, da sedanja cena ne bo znižala cene kruha in tudi ne prinesla hleba, ki bo stal le pet centov.

Ne strinjajo se s Hooverjem, če bo bušelj pšenice \$2.20, da bo hlebec kruha stal pet centov.

General Baking kompanija v New Yorku je izjavila: Velikim pekom je prekrižala račun vladna, ki je določila \$2.20 za bušelj pšenice v letu 1917. Pričakovali smo, da bo cena \$1.80 in na podlagi te cene smo napravili tudi svoj proračun.

Cena za sod moke je danes od \$11 do \$11.25. Cena za pšenico je šla doli na \$2.12 bušelj. Po sedanji ceni je vlada obljubila milijarnem prilicni profit. Če bo pšenica po \$2.20 bušelj, pojeje, milijarji s ceno navzgor.

V WASHINGTONU BI KMALU PRIŠLO DO PLEMENSKIH IZGREDOV.

Washington, D. C. — V Washingtonu bi kmalu prišlo do plemenskih izgrediv, ko je par sto mornariških infanteristov vdrlo v zamorski okraj, ker sta bila dva mornariška infanterista pretepena od zamorcev.

Major Pullman je takoj odredil vse poljaške rezerve na lice mesta in tako odvrgel splošen pretep.

SOCIALIST IZVOLJEN SENATORJEM.

San Juan, Porto Rico. Santiago Anglesias, kandidat za splošno senatorsko mesto, je bil izvoljen senatorjem z 984 glasovi večine. Senatni odsek je prešel znova glasove in je potrdil njegovo izvolitev. Senator Veve, republikanec, ho moral ostaviti svoj sedež v senatu.

ZAMORCI SO STRELJALI NA VOJAKE.

Laxington, Ky. — Zamoreci so streljali iz zasede na vojake. Dva vojaka sta bila lahko ranjena.

RIGA V PLAMENU. BAVARCI OB SOCI.

Rusi zapustili Rigo in se umikajo proti severu. Mesto v plamenu. Hindenburg je poslal dve diviziji Bavarcev na Primorsko. Italijani še vedno napadajo goro Sv. Gabriela, toda drugod so odnehali. Nov zračni napad na Pulj. Bojne ladje zadete.

Ženeva, Švica, 4. sept. — In Inomosta pjavljajo, da je šef nemškega generalnega štaba feldmaršal Hindenburg končno uslišal prošnjo avstrijskih generalov in poslal dve diviziji Bavarcev na italijansko bojišče. Diviziji sta odšli z ruske fronte. Škodove tovarne delajo noč in dan topove za obrambo Grmade, ki je ključ do Trsta. Wilsonov odgovor na papeževo noto ni bil obelodanjen v Avstriji.

Rim, 4. sept. — Uradno javljajo, da so italijanski letalci soper obiskali Pulj in vrghi devet ton bomb na mesto in bojne ladje v luki. Bombe so povzročile velik požar.

Petrograd, 4. sept. — Veliki knez Mihael Aleksandrovič, brat bivšega carja in njegova žena sta bila danes aretirana, ker se je jima dokazalo, da sta v zvezi s protirevolucionarnim gibanjem, ki je bilo pred nekaj dnevi odkrito v Moskvi. Veliki knez Dimitrij Pavlovič je tudi aretiran.

Petrograd, 4. sept. — Vojni stan javlja danes, da se nadaljuje umikavanje Rusov v okolišju Rige v severno stran ob morju. V okrožju reke Veliki Jegel so se ruske čete umaknile devet milj proti severu.

Berlin čez London, 4. sept. — Nemški vojni stan poroča, da je bilo v Rigi ujetih več tisoč Rusov. Nemci so vplenili 150 topov v okolišju reke Veliki Jegel. Rigo so Rusi zažgali, preden so odšli in mesto še danes gori na več krajih.

Udine, 4. sept. — Poročevalci javljajo s soške fronte, da Italijani neprehoma napadajo goro Sv. Gabriela in prodirajo v dolini Brestovice.

ITALIJANSKI NAPADI SO PRENEHALI IN ZDAJ GRMA SAMO ŠE TOPOVI.

Rim, 4. sept. — Uradno poročilo: Večraj so bili na vsi fronti večinoma topniški boji, ki so bili zlasti hudi iztočno od Gorice in na južni kraški planoti. V dolni Brestovice so naše čete po vrditem boju nekoliko napredovale proti iztoku in dobile nekaj ujetnikov. Silovit avstrijski protinapad je bil ustavljen po našem topniškem ognju. V soboto in nedeljo smo ujeli 339 mož, med katerimi je osem častnikov. Pri okupaciji pozicije v dolni Zeburu na tirolski fronti so naši alpineci vplenili en top in tri strojne puške.

General Borevič prestavljen. Nemci pomagajo Avstrijcem.

Washington, 4. sept. — Tukajšnje italijansko poslanstvo je prejelo poročilo, da so Avstriji izgubili v sedanji italijanski ofenzivi 3500 oficerjev in 125.000 vojakov; tukaj so vrteti ubiti, ranjeni in ujeti. Nemci so poslali večje številno četo na italijansko bojišče. Gotovo sekerjo na Kransu so prevzele nemške čete v obrambo.

Dalje pravi poročilo, da je general Borevič, po narodnosti Hrvat, ki je poveljeval avstrijskim četam na primorski fronti, prestavljen na rumunsko. fronto in njegovo mesto je zavzel general Koevess. Višje poveljništvo pa dolži Boreviča, da je on zakrivil poraz. Borevič je prejšnji teden apeliral na Hindenburga, da mu pošlje na pomoč bavarsko divizijo, ki se nahaja na Rumunskem,

toda Hindenburg je zavrgel njegovo prošnjo.

Kakor je sklepali iz zadnjih uradnih poročil, je enajsta italijanska ofenziva za enkrat končana. Napadi pehote so prenehali in Italijni zdaj samo odbijajo avstrijske protinapade. V ostalem se vrše topniški boji.

Na Banjščeli, to je od Soče nad Sveto Goro so Italijani okupirali 15 kilometrov (devet milj) teritorija po dolgotni in 12 kilometrov (sedem milj) po širokosti. Nova avstrijska bojna četa se zdaj nahaja pri Logaršču, tri kilometre od Sv. Lucije pri Tolminu in od tam drži južno čez dolino ob reki Idrijeli, katero kriza in se vleče po grebenu hribov, ki so visoki od 600 do 1200 metrov in ki se dvigajo severno in južno od istočnega roba čepovanske doline doli do Trnove.

Dunaj čez London, 4. sept. — Uradno poročilo: Operacije naših čet večraj zgodaj zjutraj na gori Sv. Gabriela so dale povod vročim bojem, ki so za nas dobro izpadli. Popoldne so Italijani silovito napadali severno pobočje Sv. Gabriela, ali brez uspeha. Sovražni napadi istočno od Gorice in pri Jamljanah so bili tudi odbiti. Italijanski avijatici so metali bombe na več mest na zapadnem obrežju Istre. Sovražni zračni kvadron, ki je plul proti Trstu, je bil zavrnjen, preden je došel do svojega cilja.

RUSI SO OSTAVILI RIGO.

London, 4. sept. — Po uradnih vesteh iz Petrograda so ruske čete izpraznile Rigo, zadnjo važno postojanko na obrežju Baltiškega morja in Berlin javlja, da beže prebivalci v gostih masah iz mesta proti severu. Obramba Rige je bila nevdzdržna, odkar so Nemci zadnja sobota prekosirali reko Dvino in pričeli prodirati proti zalivu Rige od dveh strani. Ruski vojni stan javlja, da ruske čete niso storile svoje dolžnosti, dokler je bil še čas, a pozneje, ko so bili Nemci na drugi strani reke, so bili vsi še tako ljuti protinapadi zastojni. Nato je rusko poveljništvo ukazalo izprazniti Rigo.

Tukajšnji vojni kritiki ugotovljajo, kako daleč bodo Nemci mahnali, ko se enkrat vgnezdijo v Rigi. Od tega mesta do Petrograda je 350 milj in pot je precej nevarna zaradi obširnega močvirja in bližajoče se zime, ki pritisne tamkaj še prihodnji mesec. Drugače pa ni nobenih obrambnih pozicij med Rigo in Petrogradom, in če imajo Nemci dovolj armade na razpolago, ni izključeno, da ne bi pričeli do glavnega mesta v Rusijo. V tem slučaju bodo Rusi naravno prej umaknili vladni sedež v Moskvo.

V večji nevarnosti kakor Petrograd je pa ruska flota, ki leži za dvema trdnjavama Royal in Kronat in v Finskem zalivu. Utujen otok Osel, ki brani vhod v Finski zaliv, je zdaj izpostavljen napadu od strani nemškega brodogradstva.

Nemški vojni stan javlja danes, da so Nemci zasedli luko v Rigi in veliki arzenal. Velika količina materijala in živeža je padla v roke nemških čet. V soboto so Nemci bombardirali Rigo s morja in po vesteh iz Petrograda je večji del mesta uničen.

Petrograd, 4. sept. — Vojni stan javlja: Na levem bregu Dvina, zapadno od Rige so se naše čete umaknile do črte Bildierigusa (Dalje na 5. str., 1. kol.)

KAJZER ABDOLŽEN UMORA V SARAJEVU.

Dva diplomata trdita, da je bil načrt za umor Franca Ferdinanda izdelan na Dunaju, v Berlinu in Budapešti. Nemški cesar in grof Tisza sta najela morilce. Tajna preiskava.

Washington, D. C. — Dr. Vasile Lucaciu, načelnik rumunske vojne komisije, ki je obiskala Združene države, je zadnji nedeljo podal senzacionalno izjavo, da je nemški cesar Viljem najel morilce, ki so pred tremi leti ustrelili avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda v Sarajevu z namenom, da lahko izvede svoje vojne načrte. Kajzer je hotel odstraniti Franca Ferdinanda zato, ker je zadnji nasprotoval vojni.

Lucaciu pravi v svoji poslanici rumunskemu ljudstvu v Ameriki: "Veliko se je že govorilo o vzrokih sedanje vojne. Nočem se spuščati v vse podrobnosti, toda opozoriti vas hočem na eno dejstvo, ki je bilo dovolj osvetljeno v francoskem listu "l'Illustration" v marcu leta 1916, namreč da je bil načrt za umor avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda izdelan v Berlinu, Budapešti in na Dunaju in izvršen je bil z veliko zvižajo in perfidnostjo grofa Tisze, bivšega ministrskega predsednika na Ogrskem. Kajzer in njegov trabant Tisza sta moralna začetnika sarajevskega umora, ko se je prestolonaslednik uprl, da bi Avstro-Ogrska prisostvovala vojni,

ki sta jo zasnovala Viljem in Tisza. Umor, ki so ga izvršili od njiz, najeti morilci, je bil le preteza, infamna maska, pod katero se je skrivaj pobleh po navkladi in izemanju dobička, inštinkt tlačanja in hudičeva mržnja vsake svobode in pravice narodov; ta infamna preteza jim je služila za dosego strašnega klanja po vsem civiliziranem svetu."

V Avstriji tudi slutijo, da je kajzer zasnoval umor.

Paul Gabrilovič, ki je bil še nedavno pravdni svetovalec na Dunaju, toda pozneje je ostavil diplomatsko službo, dezertiral iz Avstrije in zdaj se nahaja kot begunec v Solunu, piše, da se mnogim ljudem v Avstriji tudi sanja o kajzerjevi odgovornosti za sarajevski umor.

Gabrilovič pravi, da je na Dunaju šest čeških profesorjev in dva italijanska poslancev v dosmrtni ječi, ker so v javnosti govorili, da je bil umor Franca Ferdinanda dogovorjen v Berlinu z vednostjo avstrijskih vsenemcev. V Avstro-Ogrski se vrši skrivna preiskava umora Franca Ferdinanda in njegove žene, ki je v rokah nekoga Madžara z velikim ugledom, in ta je dejal, da se bo stresel prestol nemškega cesarja od vrha do temelja, ko bo preiskava končana, čeprav ga prej ne potresejo zavestniki.

Zakaj je kajzer najel morilce za sarajevski atentat? Na to vprašanje odgovarjajo mnogi Dunajčani — piše Gabrilovič — "Zato, ker je bil Franca Ferdinand nasprotno vsenemških težnjam, posebno pa kajzerjevemu načrtu Velike (Dalje na 5. str., 3. kol.)

LJUBEZEN IN RODOLJUBJE.

Spisal Fran Govčkar.

(Uvodna beseda)

"No, no, morda imaš prav. Toda red mi je vendarle najljubši... čim prej, tem bolje..."

"Dragi oče, zakaj bi mi ne bilo vse prav?—Hvaležni Vam moramo biti otrici, drugega ne..."

"Da, hvaležni... to je otroška dolžnost... pa ljubiti ne morate..."

Potem sta se ločila. Josip je šel v svojo spalnico; spati se mu nočej ni dalo.

Jutri stopi pred Melanijo... jutri ji pove, da jo ljubi, vroče, strastno, nepopisno ljubi...

"Pa od kod ta bojazen? — Ta, črna slutnja, da mu rodi baš jutrajšnji dan nesrečo?"

"Se mu li morda odreče Melanija? — Morda ga zavrne... s smehom, z roganjem, z obžalovanjem?"

In očetovo šudno, nerazumljivo dozvedanje glede Dolžanove neznačajnosti... odkod hipno ta sum?

Pa od kod ta bojazen? — Ta, črna slutnja, da mu rodi baš jutrajšnji dan nesrečo? — Se mu li morda odreče Melanija?

Domovini! — Domovini! — Tako mu je odgovorjalo srce.

Domovina je tvoja druga mati, domovina najbolj potrebuje tudi gmotno požrtvovalnost sinov...

Vsa ta dela naj tiaka "Tiskarna" v Taboru po takrat obstoječih cenah, ureja pa "Književno društvo"

"Glavnim dedičem svojega premoženja pa postavljam "Književno društvo" v ta namen, da iz te dedščine založi "Josip-Kresovo ustanovo".

"Vi okrutnice! — Dobro vem, da ste tu no tri... da se pritažujete..."

Mojo glavni dedič mora imeti svojo dedščino naloženo pri bodoči "Kmetijski posojilnici taborске okolice..."

Pozno je že bilo, ko je končal Kres to svoje najvažnejše pismo.

Potem pa se je razpravil, upihnil luč in legel v postelj. Dolgo je še ležal z odprtimi očmi...

VIII.

"Gospica Melanija!" — "Gospica Melanija... lepo prosim!"

"Vi okrutnice! — Dobro vem, da ste tu no tri... da se pritažujete..."

Vaši sobici... nihče ne sme biti poleg... skrivnost je, gospica, velika skrivnost!"

"Gospod Kres, jako zapeljivo znate prositi — gotovo bi Vas rada uslišala..."

"Bojite se me, gospica! — "Bojim se, da bodete hudi náme."

"Gotovo, da ne bom — svojo besedo Vam zastavim, gospica!"

"Dobro torej, za pet minut... ha, ha!... a niti sekunde ne dalje..."

Francis A. Winslow, član tvrde Winslow Bros., pravi, da je bilo vsega denarja \$8,722.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

(Dalje sledi.)

Strom Amerike.

BANDIT JE NAPRAVIL IZPOVED.

Chicago, Ill. — Edward Wheed, vodja štirih banditov, ki so umorili pred tovarno Winslow Bros...

Dejal je, da je kot vodja tolpe vzel največji delež — \$2,500, Charles Carrao, Walter Therein in Guy Ascituro so pa dobili po \$2,000.

Bandit je dejal, da Edčard Taylor ni sodeloval pri ropu, ampak je bil njegov osebni uslužbenec...

Francis A. Winslow, član tvrde Winslow Bros., pravi, da je bilo vsega denarja \$8,722.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

Wheed obtožuje Carraota, da se je udeležil roba na A. Stein Corset kompanijo.

Wheed je nadalje izpovedal, da sta se on in Carrao udeležila roba na Chicago City Bank in Trust kompanijo.

DELAVSTVO V AVSTRALIJ JE IZBORNO ORGANIZIRANO.

Melbourne, Avstralija. — V Avstraliji je več kot polovica delavcev zdaj organiziranih in delavske razmere se obračajo kljub vojni na boljše.

Vladni statističar Knibbs poroča, da je število strokovno organiziranih delavcev od leta 1906 do 1916 naraslo od 175,529 na 546,556.

Avstralski delavci so mnogo boljše organizirani na gospodarskem polju kot v drugih delelah zlasti temu priporočajo razredno politično akcijo.

V MARYLAND IZVRŠUJEJO PRISILNI ZAKON ZA DELO.

Baltimore, Md. — Marylandski uradniki zdaj izvršujejo zakon, ki določa, da mora vsaka oseba med 18. in 50. letom opravljati kakšne produktivno delo.

Zakon velja za bogatine in siromake, toda od sedaj se ni bili slišati, da so aretirali bogatine in jih obsodili na neprostovoljno tlačo.

Anatole France je nekoč dejal: Če najdemo bogatina in siromaka spati pod mostom, tedaj ne bosta enaka pred zakonom.

BANDIT JE IZVRŠIL SAMOMOR.

Montreal, Que. — Joseph Ledue, mlad bandit, je izvršil samomor, ko je bil obkoljen od oblastvenih organov in je spoznal, da ne more uteči.

Oblasti naznanjajo, da je hotel Ledue z njegovimi tovariši umoriti lord Athelstana dne sedmega avgusta. Napleje je ponesrečil, ker je nekdo pobral naboje iz pušk in samokresov Leduea in njegovih tovarišev.

Njegovi tovariši se zdaj skrivajo in oblastveni organi jih love, da jih spravijo na varno.

IZGREDI V CLEVELANDU.

Cleveland, O. — V Luna Parku je govoril C. E. Ruthenberg, socialistični kandidat za župana, je govoril proti vojni in kritiziral nastop predsednika napram Nenučiji.

Senator Ashurst hoče na ta način odpomoči pomanjkanju delavcev, da je predložil kongresu rešolucijo, ki jo je sprejela trgovska zbornica v Phoenixu in ki priporoča, da kongres sprejme postavno za mobilizacijo delavcev.

Na ta način upajo rudniški baroni in nekteri kapitalisti dobiti delavce, ki bi proti svoji volji gurali zanje.

Nepotrebno je povdarjati, da v trgovskih zbornici sede ljudje, ki so strastni zagovorniki kapitalističnih interesov, torej tudi koristi rudniških baronov.

MESTNI MARŠAL ARETIRAN.

Dubuque, Ia. — Zvezni uradniki so aretirali Williamson Gansen, mestnega maršala v Elmi, Ia., ker je mladim moštem in fantom svetoval, naj se nikar ne registrirajo in če so pozvani k naboru, da se jim ni treba odzvati.

RUDARJA JE UBIILA ELEKTRIKA.

Bicknell, Ind. — William Singleton, 23 let star rudar, je obleden na mestu mrtev, ko je padel na električno žico.

VOJAŠKO OBVEZNI ZAKON UZAKONJEN V KANADI.

Toronto, Ont. — Vojaško obvezni zakon v Kanadi je bil uzakonjen, ko ga je podpisal vrhovni governer.

VLADA DOLOČI CENE ZA PREGO, JEKLO IN MESO ŠE TA TEDEN.

Washington, D. C. — V podučnih krogih govore, da se v tem tednu določijo cene za jeklo, baker in meso.

MOŽ MORA BITI GOSPODAR SVOJI HIŠI.

Chicago, Ill. — Albert Shoenstine se je pritožil pred sodnikom Shelkom, da noče živeti v bližiniženih sorodnikov.

NOVA POLITIČNA STRANKA ZAMORCEV USTANOVLJENA.

Atlantic City, N. J. — Na konvenciji se je zbralo nad 400 zamorcev iz vseh krajev Združenih držav, ki so ustanovili Narodno neodvisno in politično stranko v Ameriki.

LADJEGRADNIŠKI DELAVCI SO SE IZREKLI ZA STAVKO.

Portland, Ore. — Kovinski delavci v ladjedelnicah so odloževali, da zastavkajo dne sedmega septembra, če podjetniki ne priznajo njih zahtev.

VELIK GOZDNI POŽAR V MONTANI.

Missoula, Mon. — Mestece Lolo Hot Springs ugroža gozdni požar od treh strani. Več sto ljudi je odšlo v šume, da vstavi požar.

Napredek v tehnik.

Kako napreduje v zadnjem času tehnika, nam spričuje najbolj napredovanje avtomobilne industrije. Povsod izginjajo teški tovorni vozovi z vprežno živino in nastopajo tovarni avtomobili.

Ako bo tehnika tako napredovala kakor dosedaj, in ako se bo vse tudi vporabilo v socialnem življenju, da bo splošnost imela kake koristi od tega in ne samo ekateri privilegiranci, bo človeštvo lahko srečno.

Njegovi tovariši se zdaj skrivajo in oblastveni organi jih love, da jih spravijo na varno.

Cleveland, O. — V Luna Parku je govoril C. E. Ruthenberg, socialistični kandidat za župana, je govoril proti vojni in kritiziral nastop predsednika napram Nenučiji.

Senator Ashurst hoče na ta način odpomoči pomanjkanju delavcev, da je predložil kongresu rešolucijo, ki jo je sprejela trgovska zbornica v Phoenixu in ki priporoča, da kongres sprejme postavno za mobilizacijo delavcev.

Na ta način upajo rudniški baroni in nekteri kapitalisti dobiti delavce, ki bi proti svoji volji gurali zanje.

Nepotrebno je povdarjati, da v trgovskih zbornici sede ljudje, ki so strastni zagovorniki kapitalističnih interesov, torej tudi koristi rudniških baronov.

MESTNI MARŠAL ARETIRAN.

Dubuque, Ia. — Zvezni uradniki so aretirali Williamson Gansen, mestnega maršala v Elmi, Ia., ker je mladim moštem in fantom svetoval, naj se nikar ne registrirajo in če so pozvani k naboru, da se jim ni treba odzvati.

RUDARJA JE UBIILA ELEKTRIKA.

Bicknell, Ind. — William Singleton, 23 let star rudar, je obleden na mestu mrtev, ko je padel na električno žico.

VOJAŠKO OBVEZNI ZAKON UZAKONJEN V KANADI.

Toronto, Ont. — Vojaško obvezni zakon v Kanadi je bil uzakonjen, ko ga je podpisal vrhovni governer.

VLADA DOLOČI CENE ZA PREGO, JEKLO IN MESO ŠE TA TEDEN.

Washington, D. C. — V podučnih krogih govore, da se v tem tednu določijo cene za jeklo, baker in meso.

KONCERT "ZVEZE JUGOSLOVANSKIH PEVSKIH DRUŠTEV" V CLEVELANDU.

V kratkem poročilu je bilo že delno poročano o koncertu "Zveze jugoslovanskih pevskih društev" v Clevelandu, 6. dne 2. septembra t. l.

Vsa prireditve je vspela nepričakovano dobro in po pravici rečeno je bil marsikdo presenečen nad vseh koncerta. Marsikdo ni mogel predstavljati, da bo do pevska društva, katerih člani do sami delavci ki delajo v tovarnah, rudnikih in v drugih mestih, katerih delavske razmere ne vplivajo blagodejno na pevska grla tako dobro izvedla svojo nalogo. Toda, kor je slišal njih peva. To je moral biti presenečen. Gotovo stvar je, da se ne more in radi ne sme zahtevati tega, kar se mora zahtevati od opernih pevcev in takih, katerih je tako rekoč petje posel. Vsa pevska društva so izvršila svojo nalogo izvrstno in kolikor se more soditi po priznanju občinstva, je najbolje izvršilo svojo nalogo pevsko društvo "Ljubljanski vrh" iz Detroit, Mich., kar je veliko pripomogel g. Vinko Kenič s svojim krasnim tenorjem. Imenovano društvo je lahko ponosno na tako izbornega peveca.

Krasne sta bile tudi narodni pesni, katere je zapelo pevsko društvo "Slavee" iz New Yorka. Zelo buren aplavz sta žela tudi g. Ivan Zorman in g. Primož Kogoj za dvospeve, ki sta občinstvo takorekoč očarala.

Sploh so vsa pevska društva izvrstno rešila svoje naloge, za kar jih je občinstvo poplačalo z burnim aplavzom ki je sledilo z velikim zanimanjem vsem pevskim nastopom.

Istotako izvrstno so bile tudi godbene točke in le žal, da je občinstvo pri zadnji godbeni točki prezgodaj zapuščalo gledališče.

Strogo kritiko posameznih pevskih točk pa pripuščamo bolj spodobnim. Sploh pa, kdor se hoče ozirati na razmere, v katerih žive pevi, ne more nič kritizirati in tudi ne sme, ako hočemo biti pravični.

Zvečer se je vršil banket vseh skupnih pevskih društev v veliki Birkovi dvorani, kjer se je razvila neprišljiva zabava. Dvorana je bila nabito polna in vrle Clevelandčanke so pridno vršile svoje dolžnosti, da so pogostile, kolikor najbolj mogoče vrle pevce, kateri so obiskali slovensko metropolo in pripravili toliko krasnega užitka s svojim koncertom. Pri banketu so neumorno svirali tamburaši in med presledki so nastopili razni govorniki in povdarjal pomen "Zveze vseh jugoslovanskih pevskih društev". Velepomemben je bil govor gl. pevovodje g. Ignacija Hudeta in gospoda Ivana Zorman; oba sta pozivala vse pevce, da naj neumorno delujejo naprej, da tako ohranijo krasno slovensko pesem, v katerih je izražena vsa jugoslovanska duša. Povdarjala sta tudi, da je dolžnost vseh jugoslovanskih pevskih društev, da pristopijo v to zvezo, katera ni nobena politična, verska ali katoliška organizacija. Ampak to je organizacija, katera ima namen ohraniti jugoslovansko pesem, ki je najdražji zaklad, katerega nam ne more vzeti noben narodni sovražnik. Najbolj krasno je v tem smislu govoril g. Zorman, za kar je želel tudi buren aplavz od navzočih gostov. Nastopil je tudi Don Grškovič, kateri je pa v svojem govoru presel polagoma na drugo polje, kar ni imelo nobenega pomena na prireditve.

Pri banketu je bilo nekaj solopjevov in nastopila so tudi posamezna pevska društva in pela nekatero narodno pesmi. Skupno so zapeli vsi pevci krasno pesem "Slovenec i Hrvat".

Drugi dan, t. j. v ponedeljek dopoldne se je vršila konferenca vseh pevcev, volitev odbora za prihodnje leto in določitev kraja za skupni koncert za prihodnje leto. V odbor so bili izvoljeni: Predsednik Primož Kogoj, Cleveland; podpredsednik J. A. Matijević, Woodlawn, Pa.; gl. tajnik Joe Dajin, Johnstown, Pa.; tajnik za slovenski oddelek P. Strupnik, Forest City, Pa.; blažnik Stefan Horvatić, Alliquippa, Pa.; vrhovni pevodja in arvar Ig. Hude, New York, N. Y.; nadzorni odbor za slovenski oddelek g. Nežika Zalokar, Cleve-

land, O., in Jožef Remis New York, N. Y.; za hrvaški oddelek Georg Noršič, Cleveland, O.; za srbski oddelek N. Savič.

Prihodnji koncert "Zveze jugoslovanskih pevskih društev" se vrši v New Yorku, N. Y.

Popoldne se je vršil skupni obed na sokolskem vrtu, kjer so se nastopila nekatera posamezna društva. Drugi so si pa ogledovali slovensko naselbino. Proti večeru so pa začela odhajati posamezna društva in peveci proti domu.

Gotovo je, da bo marsikomu ostala ta prireditve v trajnem spominu, posebno pa še rojakom v Clevelandu. Kajti prvič v zgodovini ameriških Slovencev je nastopilo na koncertu čez dvesto pevcev. Po nanašanem poročilu je nastopilo 199 pevcev in trideset pevkinj. Marsikateri je bil ganjen od solz, ko je slišal iz toliko grl krasne slovenske narodne pesmi.

Zeleti je in se tudi pozivlja vsa jugoslovanska pevska društva, da se pridružijo tej Zvezi in se tako goji in ohrani krasna jugoslovanska pesem. V slovenski pesmi je izraženo veselje, bolest, žalost in trpljenje Slovencev. To ni nobena politična organizacija, pač pa zveza, pri kateri ne velja nobeno drugo načelo, kot gojiti jugoslovansko pesem, radi tega je takorekoč dolžnost vseh jugoslovanskih pevskih društev, da pristopijo k tej Zvezi. Na ta način bi bili vsaj v tem oziru vsi Jugoslovani združeni, ako že na drug način nam ne pusti strankarstvo in mišljenje.

Da ta Zveza tako in vsestransko lepo napreduje, imata gotovo največ zaslug predsednik Zveze g. Primož Kogoj in posebno še vrhovni pevovodja g. Ig. Hude, katerih zasluge znajo peveci tudi ceniti, kar so pokazali s tem, da so podarili g. Primož Kogoju krasen vенеc in g. Ig. Hudetu pa krasno srebrno kupo.

Ta dva dneva sta bila lahko rečemo najpomembnejša in takorekoč največja praznika za Cleveland. Sešli so se rojaki domačega iz vseh slovenskih naselbin vzhodne Amerike. Ta prireditve bo v trajnem spominu vsem clevelandskim Slovencev, kateri še niso imeli prilike videti kaj takega.

Vtisnite si peveci in pevska društva dobro v spomin besede in poziv g. Hudeta in g. Ivana Zorman, da se bo število pevcev in pevskih društev podvojilo ali poltrajilo, ko bo tretji koncert "Zveze jugoslovanskih pevskih društev" prihodnje leto v New Yorku. Bodite nevstranični na tem polju in delujte neumorno toliko časa, da se bo vresničil vaš načrt, da bodo v tej Zvezi vsa jugoslovanska pevska društva. Kajti ni je lažje ideje kot je vaša; najlepši naravni dar človeka je gotovo dar glasu, dar petja. S tem se človek tolaži, lajša srčne bolečine, izraža svoje veselje in s petjem vsrava mati svoje dete. Radi tega naprej peveci do končnega cilja!

P. B. poročevalec.

Novice iz jugoslovanskih krajev.

Ponesrečil pri kopanju. — Pri kopanju je vtonil 19 let star Alojzij Sanein iz Skednja pri Trstu. S čolnom se je peljal nekoliko vstran od obrežja, hotel se kopati v bolj čistem morju. Toda, ko se je spustil v vodo, ga je prijel krč in je radi tega vtonil.

V Savi sta vtonila gledališki krojač Stefan Orel in njegova žena. Pri kopanju sta zasa v vrtnice, kateri ju je potegnil v globlino ter sta vtonila. Ženo so dobili iz vode, moža pa še niso dobili. Stanovala sta v Zagrebu.

Iz strahu pred vojaško službo se ustrelil. — Ker ni hotel iti na bojišče, se je ustrelil restavrat Mat. Buchmaier v Gradcu. Bil je dolgo časa predsednik gostilničarske zadruge. K vojakom je bil pozvan 16. julija in to ga je tako potrljo, da si je raje sam končal življenje. Star je bil 50 let.

Roparski napad. — Dva roparja sta napadla dne 12. julija 70-letno gostilničarko Franciško Sa-

vijo, katera je sedaj sama vodila gostilno v ulici Alessandro Vittorio, ker je njen mož pri vojakih. Ko sta bila popoldne roparja sama v gostilni, zagrabila eden gostilničanko in jo vrže na tla, drugi pa hitro nabere iz miznice ves denar okoli 40 kron. Ko se je žena zavedla, je stvar takoj naznanila policiji, katerej se je je tudi posrečilo izslediti enega storilca in ga je zaprla. O drugem pa nimajo nobenega sledu.

Umor na polju. — Vsled velikega pomanjkanja živil so začeli ljudje krasti poljske prideleke. Tako so neznani tatovi velikokrat obiskali polje posestnika Fran Skogla v Zagrebu in mu vedno odnesli veliko krompirja. Radi tega je šel neko noč na stražo na njivo. Tatovi so ga pa zahrbitno napadli in eden mu je zasedil nož naravnost v srce, da je oblezal na mestu mrtev. O zločincah nimajo nobenega sledu.

Srečen padeč. — Iz okna prvega nadstropja v Trstu je padel štiriletni otrok Bruno Bregant, ne da bi se poškodoval.

Tatovi telefonskih žic. — V Trstu so se zadnje čase pojavili tatovi telefonskih žic. Da so pa bolj varni, se predstavljajo za uslužbenca telefonskega ravnanstva. Mesto da bi popravili žično napeljava, poberejo bakreno žico in jo potem prodajo. Radi tega je izdalo policijsko ravnanstvo v Trstu poziv na vse meščane, da naj zahtevajo od teh "uslužbenec" legitimacije. Kdor se pa ne more izkazati z legitimacijo, naj ga takoj pripravi in izroči policiji. Dosedaj se še ni posrečilo nobenega tatu izslediti.

Vola vkradla. — Dne 13. julija je prišel na policijo v Trstu posestnik Anton Tiani in naznanil, da mu je bil ponoči ukraden iz hleva vol, kateri je bil vreden 4000 kron. Med tem je prignal orožnik vola in poganjača. Posestnik je takoj spoznal vola za svojega. — Orožnik je na svojem četovanju videl dva moža, ki sta gnala vola. Ko je eden poganjačev zagledal orožnika, je takoj zbežal, dočim se drugi ni nikamor ganil. Orožniku se je vted tega zdela stvar sumljiva in je aretiral poganjača in — vola, ter odgnal oba v Trst na policijsko stražnico. Poganjača so zaprli, drugega pa še iščejo.

Ko je grof Forbach izdelal ultimatum, so mu dobro služile znanje srbskih razmer, ker je bival dolgo časa v Srbiji kot avstrijski poslanik. On je bil zelo vdan ogrskemu grofu Tiszi, kateri je vedno na to deloval, da pregovori avstrijskega cesarja, da se zaplete v vojno s Srbijo. Ko je avstrijska vlada anektirala Bosno in Hercegovino, je bil Forbach avstrijski poslanik in Belgradu in je zelo deloval na to, da nastane vojna s Srbijo in Avstrijo. Ko je bil oni ultimatum izdelan, je avstrijski cesar povzdignil grofa Forbacha v dostojanstvo poslanika, kot za plačilo za izdelavo tega dokumenta.

Cerkve so morale vse kovine izročiti vojni upravi in ravno tako tudi zvonove, kar so vse poslali v topilnice. Iz zvonika cerkve sv. Štefana so vzeli vek jako star zvon, katerega starost se ne do več določiti in ga poslali v topilnico, kjer so ga predelali v nabojne plašče ali cevi. Tržaški škof je odredil, da se vse zvonove njegove škofije odpošljejo v topilnice, kjer so jih porabili pri izdelavi orožja.

Vse katoliške cerkve so bile prisiljene v času skrajne sile pomagati Habsburgovcem za vojni sklad. O tem se ne da nič natančne zvedeti in marsikdo bo morda še trdil, da je to nerazumno. Toda o tem se je sam ameriški poslanik Penfield prepričal, ko je nekoč obiskal se za časa vojne božjepotno cerkev Marija Cel na Zgornjem Štajerskem. Oskrbnik te cerkve mu je pokazal škatuljo, v kateri je imel prej same dragulje in zlatino, katero so darovali različni božjepotniki in je rekel, da je na višje povelje moral vse prodati in denar izročiti vojni blagajni. To bogastvo je bilo zelo veliko, ker se je nabiralo stoletja.

Vlom. — V noči od 13. — 14. julija je neznan zlikovec vplnil v Benediktovo trgovino v Prešernovih ulicah in je pokradel več-

noima usnjato blago, kakor n. pr. usnjate jopiše, denarnice itd. Vzel je tudi nabiralnik za Rdeči križ in deset kron gotovega denarja. Vlom je zapazil hlapec, ko je videl odprta železna vrata in ubito steklo na vratih. Vsa škoda se čeni na 6000 kron. Kot sumljivega tatvine in vloma so zaprli hlapec.

Zganje ukradli. — Ko se je trgovec Ivan Urbanja peljal domov iz mesta, je imel med drugim blagom tudi sod slivovke. Ker je pa bila ta slivovka menda jako dobra je izrabil ugodno priliko nek mlad uzmovč in jo je med potjo vzel iz voza in na tihem odkuril v neznane kraje. Trgovec čeni to ukradeno slivovko na 60 kron. O tatu nimajo nobenega sledu.

Kako žive v stari domovini. — Ker v primorskih krajih jako primanjkuje živil, hodijo ljudje iz Istrije na Dolensko kupovati živež, ker je dovoljeno kupovati živež na Kranjskem in ga izvažati v druge kraje.

Tako se dan na dan opaža veliko število ženk na postajah, katere se vozijo v različne kraje na Kranjsko po živila. Vsled tega pa jako trpi domače prebivalstvo vsled pomanjkanja, ker te ženske plačujejo jako neverjetno visoko ceno za živila. Tako n. pr. plačujejo za kg fižola šest kron, za kg koruzne moke tri krone, za belo moko osem kron. Neka bogatašinja se je izjavila, da rada plača za živila več kot zahteva kmet in da raje zaje vse premoženje kot da bi trpela glad.

Vsled tega si lahko mislino, kako žive navadni delavci, kateri komaj zaslužijo od štiri do šest kron na dan. Ako se bodo čene živilih tako dvigale, še prazne slame ne bo mogel kupiti navaden delavec.

Rusko posojilo svobode podpisano.

Petrograd. — Prvo rusko posojilo svobode v znesku štirih milijard rubljev je podpisano do zadnje kopejke. Ruski rubelj je bil pred vojno vreden 50 ameriških centov; po tem kurzu znaša posojilo dve milijarde dolarjev.

Boj zoper cenzuro v Nemčiji.

Kodanj, Danska. — Dr. Karl Heine, socialistični poslanec v rajstagu, je predložil glavnemu odseku resolucijo, v kateri zahteva odpravljeno cenzuro nad časopisjem in pravico kritiziranja cesarjevih opazk in govorov. Matija Erzberger, vodja klerikalcev, podpira Heinejevo resolucijo z izjavo, da je cesar Viljem s svojimi nekaterimi govorancami ob času vojne naredil več škode, kot pa koristi na polju parlamentarne politike.

V državnem zboru se je pričelo gibanje proti kancelarju Michaeisu. Centralisti (klerikaleci) in socialisti so edini v tem, da novi kancelar odstopi, ako noče podpisati njihove mirovne formule.

TIPPECANOE, OHIO.

Prejeli smo obvestilo iz Tippecanoe, Ohio, kar se tiče tamšnjih premogorovov Still Water Coal Mining družbe, da potrebujejo precejšnje število premogarjev. Tu absolutno ni nobenih delavskih neredov in ne stavke. Kar je nam znano, rudnik je varen. Premog je visok in delo je stalno še za bodočih 25 let. Podnebje in pitna voda je dobra in tam so cerkve in šole. Tam je že precejšnje število alovanskih družin in družba ima še najraje Slovence kot premogarje, ker ve, da so pridni in dobri delavci. Torej je že to dokaz, da Slovenci nadkriljujejo druge narodnosti. Mi priporočamo našim čitateljem, kateri so brez dela ali imajo slabo delo, da gredo in se prepričajo o tem premogorovu. Kar je nam znano, tu se dobro zaslužijo, in stanovanje se dobi 5-6 sob za 6 do 7 dolarjev na mesec. Kdor želi iti delati v ta rudnik, naj se pelje z B. & O. R. železnico do Tippecanoe, Ohio in tam naj se zgleda pri Supt. R. I. Roush. (Adv.)

Slovenska Narodna Podporna Jdnota. Ustanovljena 9. aprila 1904. Zakorp. 17. junija 1907 v Ark. Illinois. GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. UPRAVNI ODBOR: Predsednik: John Vegršič, box 290, La Salle, Ill. I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans. II. Podpredsednik: Jožef Kuhelj, 9469 Ewing Ave., So. Chicago, Ill. Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cleare, Ill. Zapisknik: John Molek, 4908 W. 31st St., Chicago, Ill. NADEZORNI ODBOR: JOŽE AMBROŠIČ, 351 box, Cannonsburg, Pa. Paul Berger, 741-1st St., La Salle, Ill. F. S. Taucher, 674 Ahsay Ave., Rockspring, Wyo. POBOTNI ODBOR: Anton Hraat, 811-80th Ave., New Duluth, Minn. JOŽE RADIŠEK, box 432, Smithton, Pa. Rudolf Pieteršek, 436 box, Bridgeville, Pa. Jakob Miklavčič, L. Box 3, Willow, Pa. M. Petrovič, 14815 Hale Ave., Collinwood, O. UREDNIK "PROSVETA": JOŽE ZAVERTALJ. VEHOVNI ZDRAVNIK: F. J. Kera, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov: JOHN VERDEBAR, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. PRITOŽBE GLEDE GNERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov: JOŽE AMBROŠIČ, Box 351, Cannonsburg, Pa. KADEVE PREPILJIVE VERBINE, ki sta jih rekli prvi in drugi stanca, se pošiljajo na naslov: ANTON HRAAT, 811 - 80th Ave., New Duluth, Minn. VSI DOPISI, razprava, članki, naznanila itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov: UREDNIŠTVO "PROSVETA", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Illinois. VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročnina, oglaš., se pošiljajo na naslov: UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. V korespondenci s tajništvom S. N. P. J., uredništvo in upravitelstvo "Prosvete" ne rabite imen uradnikov, marveč napišite naslov, ko je to navaden ako šelite, da bo vsaka stvar hitro rešena. Če je glavna uprava odbora se vršijo vsake prve srede in tretji četrtek v mesecu. Začetek ob eni uri popoldne.

NAPREDEK. RAD BI IZVEDEL. Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš z njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni. ANTON KORNIC, Herminia, Pa. KADITE TILLMAN CIGARE. Unsko izdelane. Ibykus Cigare10c S. N. P. J. Cigare10c Tillman Cigar Co. AURORA, MINN. DAY AND NIGHT HIGH SCHOOL COURSES. Prepares for College, Law, Medicine, Dentistry or Engineering, in the shortest possible time. or Catalog Address Chancellor J. J. Tobias, 53 W. Jackson Blvd. Tel. Wa. 5593.

Dr. Koler SLOVENSKI ZDRAVNIK 638 Penn. Av., Pittsburgh, Pa.

LAW SCHOOL. Day and Night Law Classes. 22 years' success. 1800 Graduates. Free Oratory—3 Years' Practice Course. Finest Class Rooms in the City. DAY AND NIGHT HIGH SCHOOL COURSES. Prepares for College, Law, Medicine, Dentistry or Engineering, in the shortest possible time. or Catalog Address Chancellor J. J. Tobias, 53 W. Jackson Blvd. Tel. Wa. 5593.

Zastonj ČAJ NA POSKUŠNJO. 15 ČUDOVITIH ŽELIŠČ vsebuje solivta zdravilna iznajdba, FATHER MOLLINGERJEVA SLOVITEGA ŽELIŠČNEGA ČAJA. Če imate trganje, zaprtje, nečisto kri, želodčno nerodnost, glavobol, jetrno ali ledvično bolelost, nam polžite vaš naslov na diplomici in prejmete brezplačno zavitek. Naslov: MOLLINGER MEDICINE CO. 24. Mollinger Building 14. East Park Way, (N. 5.) PITTSBURGH, PA.

NORTH SIDE STATE BANK ROCK SPRINGS, WYO. IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00. Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI. Mi pošljite denar vašim prijateljem v nam dovolj po najnižjih cenah. Plačujemo 6 odstotno obresti na bančne vloge. MOČNA, KONZERVATIVNA IN NAPREDNA INSTITUCIJA.

THE GLEN RUN COAL CO. POTREBUJE 50 SLOVENSKIH PREMOGARJEV. Za delo v njih premogorovih v Bush Run, O., in v Dillonvale, O. Premogorovi so varni, odprte svetilke se rabijo, premog je 5 čevljev visok. Boljši izučeni premogarji zaslužijo od \$5 do \$8 na dan, so tudi nekteri, ki zaslužijo celo do \$120 na dva tedna. Dobre hiše v najem za nizko ceno, cerkve, šole in dobra pitna voda je tu. Pridite pripravljene za delo s P. R. R. ali pa z W. & L. C. Ry. železnice ali pa se izglasite pri SUPT. C. W. MAURER, BUSH RUN, OHIO.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (Augusta 31-17) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je a tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

Monarhistične čenče.

Gospodje monarhisti, ki so se zaljubili v srbskega kralja in ki zastoj oznanjajo Slovincem razširjeno Petrovo kraljevino, so si izmislili nov trik. Očrnili bi radi republičansko gibanje med ameriškimi Slovenci, pa so bili v zadregi, kako bi začeli. Program "hiše in strehe" je vzela noč, odkar so na Krfu deklarirali "monarhijo Srbov, Hrvatov in Slovencev", torej je treba poiskati nekaj novega. In iznašli so — "avstrijsko republiko". Kdor ni z njimi, ta je z Avstrijo, pa makar je pri avstrijski vladi tako črn, da bi ga stokrat obesili, če bi jim prišel v pesti!

Trik je pa nazarensko slab; naravnost smešen je. Ne-potrebno je povdarjati, da je vsakdo proti avstrijski dinastiji kakor proti bolgarski in srbski, kdor je za jugoslovansko republiko. Če se urednik "Slovenskega Sveta" vzlic svojemu republičanskemu mišljenju navdušuje za srbskega kralja, naj nikar ne misli, da mora vsakdo biti tak "republikanec". Kdor je za republiko, je samo za republiko in absolutno se ne more ogrevati za nobenega monarha, pa naj sedi kjer hoče. Karl Habsburg ne bo dal republike in ravno tako je ne bo dal Peter Karagjorgje. Edino ljudstvo more ustanoviti republiko, zato je pa naše republičansko gibanje ljudsko gibanje.

Monarhisti se jeze, ker nimajo med ameriškimi Slovenci nobene podpore. Ne enega lista nimajo več na svoji strani, razen svojega, ki ga sami izdajajo, pa še tega ni nikjer videti. Zato se repenčijo.

Ali to vam ne bo prav nič pomagalo, gospodje, Slovensko delavstvo v Ameriki vam ni zaupalo še takrat, ko ste vpili o "osvobojevanju in ujedinjenju" brez vsakega programa, a toliko manj vam more zaupati danes, ko je po krfski deklaraciji vendar jasno, da lomite kopja za Karadžordževićovo monarhijo; danes je očitno, da ste monarhisti in vsled tega nazadnjaki. Vam so interesi kralja več, kakor pa interesi jugoslovanskih narodov, zato je pa skrajno nesramno, da nastopate kot nekakšni "zastopniki naroda". Nikar ne imejte Slovencev za take bedake, da bodo šli v drugo monarhijo, ko se enkrat rešijo te, ki jih zdaj tlačijo.

Zanašate se na Rusijo? Car bi bil mogoče simpatiziral z vami, toda revolucionarna ruska demokracija se proklete malo zveni za kralje, pa naj bodo Petri ali Pavli. Še celo glasilo ruske buržoazije "Novoje Vreme" obsoja srbsko vlado, ki je dala nedavno ustreliti štiri osebe zaradi neizvršenega atentata na kronprinca.

Monarhisti naj prodajajo svoje čenče — mi bomo pa storili vse, kar moremo za dosego jugoslovanske federativne republike.

Pacifistična kaša.

Ljudje vseh strank, vseh nazorov, vseh ver in takih, ki niso nič — republikanci, demokratje, prohibicionisti, socialisti, populist, pastori raznih verskih sekt, kongresniki, bivši senatorji, sufražetke, agitatorice za "čisto moralo" in končno ljudje, ki so brez vsakega principa — kateri se pa vsi do zadnjega strinjajo s parolo: Mir za vsako ceno! — so se zadnje dni sešli pod imenom "Ljudski svet za demokracijo in mirovne pogoje (People's council for democracy and peace terms)" in hoteli so zborovati. Šli so v Minneapolis, toda governer Minnesote jim je zabranil zborovanje; nato so šli v Wisconsin, a tudi tam so jih zavrnili; končno so prišli v Chicago in še le tukaj so pod varstvom župana Thompsona in njegove policije naglo opravili svoj sestanek in se razšli, preden so prišli polki miličarjev iz Springfielda, ki so imeli po naredbi governorja Lowdena nalogo, razpršiti mirzavsakocenovce.

Vsled tega dogodka, ki je dvignil precej prahu, je prišlo nekaj oseb v neprijetno kašo. Čikaškemu županu groze z odvzetjem županske časti in celo z zaporom.

Vsa afera pa ni drugzega z našega stališča, kakor zmes pretiranosti in demagoštva. Župan Thompson je velik

demagog in pacifisti niso nič manjši demagogi, ki mnogo gobezdaajo, povedo pa nič. Na čikaškem zborovanju so izstrelj ploho govoranc, toda resolucija, ki so jo končno sprejeli, vsebuje z drugimi besedami ravno to, kar je že večkrat povedal predsednik Wilson. Edina razlika je, da oni hočejo mir z vso demokracijo in samoodločanjem narodov takoj v tem trenutku, ne povedo pa, kako bi se to doseglo.

Pacifisti lahko proglašajo mir vsak dan štiriindvajset ur, toda miru ne bo, dokler se večina ameriškega ljudstva ne zmeni zanje. Vsled tega so pacifisti popolnoma neškodljivi in nihče se ne bi vznemirjal nad njimi, ako bi bile oblasti malo več strpne. Svoboda zborovanja in govora je še vedno v veljavi in pravico do te svobode imajo tudi demagogi. Ampak gotovi političarji na odgovornih, javnih mestih bi radi želi nezasluženo slavo s teptanjem ljudskih svobodščin in to je najslabša taktika, ki jo vlada dovoljuje v vojnem času. Oviranje zborovalne in govorniške svobode ima lahko ravno nasprotno učinke, kot pa žele odgovorni faktorji.

To se je pokazalo tudi v tem slučaju. Mirzavsakocenovci imajo vso reklamo, ki jo žele — in reklame si najbolj žele — medtem ko ekstremisti na drugem koncu žanjejo blamažo. Na ta način se ne deluje za mir, niti se ne populizira vojna.

Delo in delavstvo.

Delo vstvarja bogastvo in blagostanje ljudstev. Proizvaja in iznajdbe so sad materialnega ali duševnega dela stvarjajočih. Vsled tehničnega napredka raste neprestano splošno bogastvo. Še nikoli ni bila proizvajata tako silna in še nikdar ni bilo na zemlji toliko bogastva, kakor ravno v sedanjih dobi kapitaliziranja in industrije. Misli bi bilo seveda tudi, da ni ljudstvo še nikdar uživalo tako blagostanje in razkošje, kakor v kapitalistični dobi. Gospodarski napredek bi moral koristiti vsem. Ogromno bogastvo bi moralo zadostiti potrebam delavskih slojev. Po vsem logičnem mišljenju bi moralo biti delo vsled resničnega duševnega in gospodarskega blagostanja. Dejansko je pa ta resnica vse drugačna. Delo donša delavskemu ljudstvu, mesto blagostanja, revščino in pomanjkanje.

In kako to? V tem je vsa važnost socialnega vprašanja. Delavec ne poseduje dela. Le tako si moremo raztolmačiti dejstvo, da ne živijo delavci sadov svojega dela. Delavec poseduje le delavno moč, ki daje proizvajati obliko in vrednost, ki stvarja, pospešuje in pomnožuje socialno bogastvo in splošni svetovni napredek.

Delo ne donša proletarcu življenja, sreča in blagostanja; zanj je delo vzrok bedi, stradanju in razredni krivičnosti. Ta vzrok hočemo tukaj pojasniti in očrtati.

Socialno bogastvo stvarja delavna moč. Socialna uredba, ki deli človeško družbo po razredih — v razrede gospodujočih in v razred razlaščenih — prisili delavca, da mora prodati svojo stvarjajočo delavno moč onim, ki monopolizirajo bogastvo in proizvajajo. Delodajalec je posestnik dela; on kupuje delavno moč proizvajalcev. Delavec je plačan suženj posedujočih, ki pa ne plačujejo njegove fizične delavne moči po vrednosti proizvajale. Le del vrednosti se izplačuje delavcu. Večji del vrednosti pa ostane delodajalcu, ki kopiči tako bogastvo, kapitale. Kapital predstavlja le nakopičenje delavne moči.

Toda, kako je vendar le mogoče, da je maloštevilen razred gospodujočih kapitalistov zaslužil delavski razred tako, da ga je prisilil se udati izkoriščenju? To je bilo mogoče vsled tega, ker si je kapitalistični razred osvojil proizvajalna sredstva (stroje, tovarne, zemljo itd. itd.). Ta proizvajalna sredstva predstavljajo edino eksistenčno sredstvo. Zato je delavec prisiljen: ako noče trpeti gladi in pomanjkanja, prodati kapitalu edino vrednost, ki mu še ostaja, namreč "delavno moč". Zato je kapitalistu omogočeno izkoriščanje delavstva in nakopičenje kapitalov; zato je delo onim, ki ga vstvarjajo, — vzrok revščini.

Toda krivično razdelitev bogastva omogočajo še drugi vzroki: Stroj je najhujši konkurent delavstva. Stroj nadomestuje in s tem izstrada delavec. Konkurenca stroja na eni strani in na drugi konkurenca med kapitalisti omogoča neprestano slabšanje življenjskih in delavnih razmer delavstva.

Kapitalistična dobrodelnost.

Ni je ostudnejše hinavščine na svetu, kot je kapitalistična dobrodelnost. Sleparska meščanska demagogija si je naredila dobrodelno krinko, ki s to masko misli za nos voditi ljudi, ki sodijo bolj po površni sliki, nego da bi posegali v globočino. Kapitalističnim pijavkam je v javnosti vedno na jeziku dobrodelnost in reveži, dasiravno ni pod solnceem klike, ki bi bila v resnici bolj nedobrodela, kakor je današnja roparska družba, katera bi v sedanjem družabnem redu rada izpremenila le to, kar bi se za njihov sigurnejši obstanek moglo nadomestiti z institucijami iz srednjega veka.

Razume se, da se ne bomo s kapitalisti nikdar razumeli o socialnem vprašanju; zakaj nasprotja med nami in njimi se ne tičejo posameznih pojavov, metode in taktike. Razlike so bistvene: različni so temelji, na katerih stojimo, različni so cilji, za katere se bojujemo. Kapitalisti in njihovi meščanski mešetarji, hočejo ohraniti podlago sedanjega družabnega reda; mi hočemo ustvariti novo družbo. Zanje je večno veljavni zakon, da morajo biti na svetu reveži in bogatini; mi hočemo doseči razmere, iz katerih izgine revščina. Za nas je o socialnem znanost, ki mora preiskati vzroke bede, neizobrazbe in gorja. Mi hočemo izvedeti resnico; oni želijo v delavskih vrstah nevedo. Najmočnejša in vedno sigurna ščita kapitalizma sta: vera in denar. Kapitalisti vsega sveta so s poglavarjem rimsko-katoliške cerkve v prijateljskem objemu. Papeži seveda radi svojim lojalnim kolegom, kateri še niso svetniki na temu svetu, naredo pro-

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE.

SEDEŽ V CHICAGI, ILL.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Bostič, Filip Godina, Martin V. Konda, Etbis Kristan, Frank Kerže, Anton J. Terbovec, Jože Zaverčnik.

NADZORNI ODBOR.

Ludvik Benedik, Matt Petrovič, Frank Veranič.

CENTRALNI ODBOR.

Anton Zlogar, Matt Pogorele, Anton Motz, Frank Mravija, Ivan Kušar, Frank Šavs, Frank Udovich, Joseph Steblaj. (Opomba. Zastopniki organizacij in listov, ki se doslej še niso priglasili, postanejo člani centralnega odbora, čim se pravilno prijavijo in izjavijo, da se strinjajo s temeljnimi načeli S. R. Z. — Naslov za pisma in denarne pošiljkatve je sledeči: Anton J. Terbovec, P. O. Box No. 1, Cicero, Ill.)

Eksekutiva "Slovenskega Republičanskega Zdrženja je pričela z delom, ki ga ji je naložila ustanovna konferenca za pridobitev jugoslovanske kulturne, podporne organizacije in slovenski listi.

Za izvrševanje dela so potrebna sredstva, kajti brez sredstev ostane delo mrtvo, ker ga je nemogoče izvršiti. Zaradi tega apeliramo na centralne odbore kulturnih, podpornih in političnih organizacij in liste, ki so se pridružili "Slovenskem Republičanskem Zdrženju," da izdajo poziv na svoje člane in narod vobče za prispevanje prostovoljnih prispevkov. Vsi prispevki so prostovoljni. Kdor podpira z denarnimi sredstvi gibanje za jugoslovansko republiko, ga podpira prostovoljno in neprisiljeno. Za enkrat priporočamo, da tiskalniki kulturnih, političnih in podpornih društev pobirajo prostovoljne darove pri svojih članih. Vsakdo lahko prispeva, kolikor hoče, kajti vsak dar je prostovoljen. Lahko se združi tudi po več društev skupaj in napravijo veselico, od čistega dohodka pa lahko del ali pa vse dajo v podporo gibanja za jugoslovansko republiko.

Odbori kulturnih, političnih in podpornih organizacij naj našega navodila ne smatrajo za ukaz. Vsaka organizacija lahko sklepa, na kakšen način bo najlože nabrala prostovoljne prispevke. Omenjena navodila so le sugestija. Vsaka organizacija sklepa polno-močno za delokrog svoje organizacije.

Kasneje se bodo prostovoljni prispevki mogoče pobirali na drug način, ko bo "Slovensko Republičansko Zdrženje" že bolj organizirano, toda prispevki bodo ostali vedno le prostovoljni.

Apeliramo na odbore kulturnih, podpornih in političnih slovenskih organizacij, da grede takoj na delo in pomagajo tako eksekutivi S. R. Z. izvršiti delo, ki ga ji je naložila ustanovna konferenca. Priporočamo vsem slovenskim listom, ki so se izrekli za jugoslovansko republiko, da podpirajo odbore kulturnih, podpornih in političnih organizacij in eksekutiva S. R. Z., da dajo stvari najsišišo publicistiko in obnem pobirajo tudi prostovoljne prispevke za stvar.

Če bomo složno in vztrajno delali, potem pride čas, ko tudi nam Slovincem in drugim jugoslovanskim bratom zasije svoboda zlate žar.

Vsi prispevki in korespondenca naj se naslovi na tajnika. Z bratskim pozdravom

Anton J. Terbovec

tiuslugo, in zato so različni papeži izdali svoje enciklike, v katerih priporočajo ponižnost napram kapitalistom.

Zadnji papež—Ley XIII., katerega smatrajo nekateri naivneži za delavskega papeža — je v svoji encikliki "Rerum novarum" povedal, kako ima cerkev presojeti socialno vprašanje. "Delavec naj se zadovolji s tem, da je delavec, poslušen naj bo svojemu gospodarju in naj bolj misli na drugi svet, kakor na to solzno dolino. Gospodar pa naj ne pozabi, da je navsezadnje tudi delavec človek, pa naj bo usmiljen z njim." In zdaj nam pojo to pesem usmiljenja, da nas že bole ušesa od te zlagane melodije.

Zavedno delavstvo se jim bo za vse to usmiljenje prav lepo zahvalilo. Naš cilj je družba, v kateri sploh ni treba tega bajeslovnega usmiljenja, za katerega hrbotom se skriva današnja na tativnih in ropu zgrajena kapitalistična družba. Vse to je slavljeno in opevano usmiljenje ne obstoja toliko za ljudstvo, kakor za ljudi, kateri potrebujejo revščino in reveže, zato da bi z drobtinami, katere jim dajejo, odvrnili ljudstvo od spoznanja, da je opeharjeno ne za drobtine, ampak za bogastva.

Izkoriščanje in dobrodelnost sta dvojčka ki ju pozna zavedno delavstvo že predobro. Največji zatiralec so navadno filantropje in prijatelji "svojih" delavcev. Tekom leta iztisnejo milijone iz njih kosti in krvi, nazadnje pa, da se ne pozabi njihovo ime, vržejo nekaj dolar, za kakšno krščičo ustanovo, in stvar je zopet le po pri kraju, ter se drugi dan zopet začne znova. To, kar zahtevamo mi, je pravica, ne pa miloščina. V tem, boju seveda ne bomo nikdar našli kapitalistov in meščanskih reformatorjev. Zakaj v družbi, v kateri bi veljala enakopravnost, v kateri bi vsakdo s svojim delom lahko prišel do blagostanja, v kateri ne bi bilo beravečev in revežev — v taki družbi ne bi bilo prostora za kapitalistični in meščanski napuh, za kapitalistično gospodovalnost in za filantropsko usmiljenost. Vsa kapitalistična blagodušnost, vsa vsa njihova ljubezen do revežev ni nič drugzega, kakor sredstvo, da

si ohranijo in utrdijo vlado. Miloščina, odpadki od bogato obložene mize, od katere so odgnani prv tisti, ki so jo pogrnili, naj povečajo med ljudstvom čut odvisnosti od svojih "dobrotnikov", čut lastne slabosti, naj uničijo voljo od pravice; skratka naj pomagajo raztegniti sedanje razmere na večnost.

DROBIŽ.

Bolgarski socialist Kirkov, ki je prišel v Stockholm na mednarodno konferenco, je dejal, da mora biti v Rusiji kmalu druga revolucija, ker prva ni dosegla svojega namena. Kirkov naj rajši skrbi, da bo kmalu revolucija v Bolgariji, kjer je še ni bilo in kjer je krvavo potrebna. Kadar bo revolucija na Bolgarskem dosegla toliko, kolikor je v Rusiji, potem bo dobro.

Avstrijski Karlček se na vse pretege oteplje neprijetnega titla "eks". Dal bo ljudstvu reforme, avtonomije in vsega zlodja, samo da obdrži cesarski titulek. Karlček se bo že privadil, da je besedica "eks" združena z lepim domorom. Nikolaj Romanov mu daje najlepší vzgled.

Vsakokrat, kadar je Hindenburg pošteno osuvan in obrcan na zapadni fronti, tedaj se začne nad Rusi.

Okrog sto ameriških veterijanecv je prošlo za oprastitev iz armade, ker se boje, da bodo ameriške čete pohrustale Nemce kot surove. Oni so namreč proti uživanju mesa.

Kajzer je vsekakor v ikripi. Obelodaniti mora Wilsonov odgovor papežu v celoti, ali pa mora pojasniti svojim podanikom zakaj je nota toliko nevarna, da se je ne upa priobčiti. Storitji mora eno ali drugo — in oboje je neprijetno.

Skromni kmetič.

Notar: Osel, kaj vam nisem dejal, da se podpisujete takoj poleg mojega imena, a vi ste podpisali popolnoma na stran? Kmet: Naj mi ne zamerijo gospod: jaz se nisem upal tako bli-

Boj na evropskem bojišču.

(Nadaljevanje s prve strani)

Medem-Dahlen. V smeri od ... Wilsonovemu odgovoru na papeževo ...

Boji na zapadni fronti. London, 4. sept. — Nemci so ...

Boj na zapadni fronti. London, 4. sept. — Nemci so ...

Boj na zapadni fronti. London, 4. sept. — Nemci so ...

Boj na zapadni fronti. London, 4. sept. — Nemci so ...

Boj na zapadni fronti. London, 4. sept. — Nemci so ...

Wilsonovemu odgovoru na papeževo ... da je Wilsonova nota izzvala v ...

Dejstvo, da je glasilo večinskih socialistov ... obranava proti Sukomlinovu.

Nemški vojniki ne vedo, da so Američani v Franciji. Pariz, 4. sept. — Nemški častnik, ki je bil ujet, ni verjel, ko so mu povedali, da je ameriška armada pod generalom Pershingom na francoskem.

Nemški avijatiški sejejo strupen sladkor. Plymouth, Mass. — B. Gauld, bavarski dijak, ki služi pri ombulancnem oddelku na francoskem, piše, da so nemški vojniki nedavno metali zastrupljen sladkor v Rens. Mnogo otrok, ki so našli in pojedli sladkor, je umrlo.

16.000 topov za ameriško armado. Washington, D. C. — Uprava armade je izdelala načrt za dobavo 16.000 topov, ki jih pošljejo na francosko. Topovi bodo mobilne vrste od 3palčnega do največjega kalibra, kar jih pozna moderno vojskovanje.

Dva špijona v Rusiji pohojena na smrt. Petrograd. — Dva nemška vojvoda sta prišla množici v pest ravno ob času, ko sta hotela položiti bombo na železniški tir, ki drži iz Kijeva v Voronež. Množica je vrgla oba špijona na tla in ju tlačila z nogami toliko časa, da sta bila mrtva. Pri njima so našli ruske vojne načrte in velike svote denarja.

Zavezniški socialisti za neizprosno boj proti kajzerju. Pariz. — "Humanite" javlja, da so francoski, belgijski, angleški, grški in italijanski socialisti po konferenci v Londonu podpisali deklaracijo, ki je slična izjavi ruskih socialistov iz izjemo, da mir brez odškodnin ne sme izključiti opravičeno povračilo storjene škode in da mir brez aneksij ne sme nasprotovati disaneksiji dežel, ki so bile okupirane z nasiljem.

Boj na zapadni fronti. London, 4. sept. — Nemci so ...

vlade z demokratičnim režimom. Socialisti so se izrekli za neodvisnost Belgije, Srbije in Rumunskete ter za upostavljanje Poljske po splošnem glasovanju v vseh treh poljskih delih.

Delavsko-vojaški svet v Petrogradu proti smrtni kazni. Petrograd. — Delegatje delavsko-vojaškega sveta so z veliko večino sprejeli resolucijo, ki obsoja ponovitev smrtnih kazni. Proti resoluciji so glasovali le štirje delegati in med temi je bil tudi bivši socialistični minister Cereteli.

Poljska ima tri regente. Kodanj, Danska. — Nemška vlada je imenovala tri regente, ki bodo upravljali okupirano rusko Poljsko namesto dosedanjega državnega sveta. Regenti so: knez Rubeniriki, general Nientavski in škof v Varšavi.

Nova zavezniška konferenca v Parizu. Washington, D. C. — Iz Rima je prišla brojavka, da bodo zavezniki v kratkem imeli novo vojno konferenco v Parizu. Padee Rige in zahteva Italije po novih potrebščinah za nadaljevanje ofenzive proti Avstriji sta menda dva glavna vzroka za konferenco.

ALI JE NEMŠKI KAJZER NAJEL FRANCO FERDINANDOVE MORILCE? (Nadaljevanje s prve strani)

Nemčije od Baltika do Bagdada. Na tej poti je stala Avstrija, stala je Srbija, Bolgarska in Turčija. Kajzerjev načrt je bil zdrobiti Srbijo in za to delo je hotel pridobiti Avstrijo, Bolgarsko in Turčijo, ki morajo končno — vse tri države — postati vazalke Nemčije. Ako se Grška ne poda zlepa, jo aneksira Bolgarska. To je bil tisti most, ki je imel zvezati Berlin z Bagdadom.

V Avstriji se počasi zavedajo, da jim sedi kajzer na tilniku in sovraštvo proti nemški vladi je vsak dan večje. Stari Franc Jožef ni nikdar sanjal o nevarnosti, ki preti Avstriji iz Berlina, toda sedanjí cesar Karl je baje spoznal, da ne bo po končani vojni nič drugega kakor podložni vazal, enak bavarskemu kralju, ako bo kajzer diktiral mir. Iz tega razloga je Avstrija za mir takoj in po mnenju Gabrieloviča ne bodo pretekli trije meseci, ko bo Avstrija ponudila zaveznikom separaten mir za vsako ceno brez ozira na Berlin, in če so bo kajzer protivil temu koraku, je lahko mogoče, da pride do vojne med Avstrijo in Nemčijo.

Na Dunaju so tudi šepetali, da ima cesar Karl zaslonbo pri bavarskih katoličanih, ki podpirajo njegovo mirovno formulo. Kakšna je ta formula, ni znano, toda če se sodi po zahtevah katoliške stranke na Bavarskem, ki stoji za mir na temelju statusa quo, goji tudi Karl enake želje.

Sovraštvo do Vsenemcev na Dunaju je danes že večje, kakor do Italijanov. V dunajskih kavarnah se natihoma večkrat sliši dobra beseda v prilog Italijanov, Francozov in Angležev, Ruse pa sploh očitno hvalijo, toda če se kdo osmeli hvaliti Prusijo, je hkratu nezaupljiv in sumljiv človek.

Stranka v Avstriji in na Ogrskem, ki propagira za popolen političen in militaristični odep od Nemci, je, sicer še nima politične forme, toda v svojem bistvu je močnejša in drzenjša z vsakim dnevom in Vsenemci, ki zasledujejo do dna vsako politično gibanje v Avstro-Ogrski, se penijo srda, ko vidijo, da avstrijska vlada ne stori najmanjšega koraka, da bi stopila na prste proti prusjaškemu gibanju.

SEVERA'S WAFERS FOR HEADACHE AND NEURALGIA (Severovi Praški zoper glavobol in nevralgijo) dajo hitro olajšbo. Cena 25 centov za zavojček s 12 praški. Domač liniment. V vsaki hiši bi morali imeti steklenico dobrega linimenta vedno pri rokah za slučaj nesreče, poškodb, zvinjenj in odrgne in pri takih prilikah ne vemo za boljega kot je SEVERA'S GOTHARD OIL (Severovo Gothardsko olje). Isto umiri bolečine, boleti, krče in je precej prirodno in dobro za zdravljenje ravno takih slučajev kot so: revmatizem, nevralgija, zvinjenja, odrgne, otekline, otekline zleze, okorelost in boleline v mišicah. Cena 25 in 50 centov. V lekarnah vsepovsod. DOBRO ZA ZVINJENJA. Mr. Frank Vevška, Bloomfield, Mont., nam je pisal dne 18. febr. 1917 sledečo: Zvinil sem si koleno in ko sem si ga parkrat nadelal Severovim Gothardskim oljem, so prenehale vse bolečine in sedaj se zopet dobro počutim. Kupite Severova zdravila v domači lekarni. Zahtevajte samo "Severova". Če jih ne morete dobiti, naročite jih naravnost od nas. W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

POZOR! POZOR! Ali že veste za edino slovensko brusilnico in trgovino z brivsko pripravo? Kdor hoče imeti od 5 do 15 let jamečne brivice, stroje za brivice, stroje za strigalnice, škarije in vse brivsko in rezilno pripravo, naj se zgleda pri meni. Vsako pri meni kupljeno rezilno orodje nabrim enkrat brezplačno. Kdor ni z biagon zadovoljen, se mu denar povrne. Škarišne brivice se pošiljajo po pošti na spodaj označeni naslov. Vse je delo jamčeno. Se pripravljamo! F. K. BAUZON, 5920 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Največja Sl. zlatarska trgovina Frank Černe 6033 St. Clair Ave. Cleveland, O. Zepus in stenske ure, prstane in medaljonske vah Slov. Jednot in Zvez, broške, zapustalce, diamantne prstane in lavaliče, verižice, l. t. d. POPRAVLJAMO: ure in drugo slatuzno po niski ceni. PODRUŽNICA COLUMBIA GRAMOFONOV in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahke mesečna odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugo kupite. Najbolje blago. Najnižje cene.

Za časa neznosne draginje V LEKARNAH Trinerjev Ameriški Elikzir iz Grenkega Vina. je pravo zdravilo, ki ga rabite v takih slučajih. Ono izčisti čreva, odstrani vse nabirajoče se odpadke, v katerih se plode in goje bakterije, pomaga prebavi, povrne tek, krepi kri in želodec, ki so potem lahko obrani množici bakterijskih napadalcev. V gori omenjenih slučajih nastane nervoznost, nerad v želodcu, pri zenskih premenicah življenja ali pri premozarjih in premozarjih okrajih itd. Pripravljeno je iz grenkih rastlin, bilk in skorij nepreocenljivo zdravilne vrednosti in čistega naravnega, močnega rdečega vina. Celo najbolj občutljiv želodec ga sprejme z lahkoto. — Cena \$1.00, v lekarnah. TRINERJEV OBLIŽ prinese v vaš dom pravo družinsko zdravilo. To je neprekoaljivo za revmatizem ali nevralgijo, je izvrstno za poškodbe, razpokljino, otekel in ohromel vrat, itd. zelo krepilno za utrjene mišice po trudoposnem delu ali za utrjene noge po dolgi boji. Cena 25 in 50c. v lekarnah, po pošti 35 in 60c. TRINERJEV OLAŠATELJ KAŠLJA. je najboljšo uspešno zdravilo za prehlade in kašelj, hripavost, bronhiti in suho, itd. Cena ista kot za obliž. Trinerjevo zdravilo so dobila največje mogoče nagrade pri več mednarodnih razstavah. Zadnje nagrade: Zlata kolajna — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916. Jos. Triner (IZDELO VATEL) 1333-39 So. ASHLAND AVE. CHICAGO, ILLINOIS.

SOROL Priprepen po načinu, ki ga je rabil star moder menih Sorol se je izkazal čudovito uspešnim za krče želodca in trebuhu, bolan vrat, nahuho, glavobol, izgube teka, prehlad v glavi, itd. itd. Prvič ga leta kompanija, ko dela slavni "Pain Expeller" staro vredno zdravilo za zdravljenje. Pameten človek ima v steklenico vedno pri rokah. 35c in 60c v vsaki lekarni, ali na pri F. AD. RICHTER CO. 14-20 Washington Street, NEW YORK. JOSEPH MELUCH 5501 St. Clair Ave. Se priporoča v obisk Slovincem in Hrvatom. Dobra postrežba. Tel. Central 6028. Lake View Hotel 1155-61 W. 9th St. poleg Union Depot. Restaurant in sobe za prenočišča. Se uljudno priporočam rojakom, kateri potujejo v Cleveland. Naš hotel je oddaljen samo 2 miljoti hoda navgor od Union Depot. FR. PEKOL, lastnik.

KUPIJEM IN PRODAJAM stare in rabljene HARMONIKE kuhinjske in druge in delka po primerah cenah. Sprejemam tudi poročila! ALOIS SEUL, 323 Eastman Place, Brooklyn, N. Y.

JOHN RUPAR Dobro pijačo hrano in stanovanjem. Se priporočam rojakom in znancem v obliki obisk. Točna in dobra postrežba. 164 Reed St., Milwaukee, Wis.

IZ GLAVNEGA URADA.

APEL ZA STAVKOVNI SKLAD.

Bratje in sestre! — V Bisbee, Arizona in Butte, Montana se delavci bore za svoje pravice, oziroma boljše delavske razmere, na štrajku so. Ravno tako je štrajk v Michiganu, in kakor se čuje, se pripravljajo za stavko tudi rudarji v Minnesoti.

Med prizadetimi je mnogo članov naše jednote, ki potrebujejo naše pomoči, da si lože prirobo svoje pravice. Člani S. N. P. J. smo vedno prišli na pomoč našim bratom, ko so bili v boju in dolžnost nas veže tudi sedaj.

V stavkovnem skladu imamo še \$359.41; sklad je treba zopet podpreti, zato apeliramo v imenu prizadetih članov na članstvo jednote, da se oglasi s prostovoljnimi prispevki. Vse pošiljajte naj se kakor običajno naslovijo na: Philip Godina, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill., kateri je pooblaščen prejemati denar za stavkovni sklad. Prispevki bodo izkazani v glasilu.

John Verderbar, gl. tajnik.

IZ URADA GLAVNEGA POROTNEGA ODBORA.

Glede na pritožbo društva "Bratstvo Naprej" št. 9 v Yale, Kans., se je glavni porotni odbor s tripetlinsko večino izjavil, da je omenjeno društvo deležno povrnitve stroškov, katere je imelo pri preiskavi enoga sobratov. Zgoraj omenjeno društvo se je pritožilo na glavni porotni odbor, ker ni bilo zadovoljno z razsodbo druge inštanče, katere jim je odklonila stroške.

Anton Hrast, predsednik.
Joseph Radišek, porotnik.
Rud. Pleteršek, porotnik.
Jak. Miklavčič, porotnik.
M. Petrovič, porotnik.

IZ URADA GL. TAJNIKA.

Naznanjam, da smo dobili nove moške znake, 14-karatne, cena 75c komad, in ženske broške, cena ista. — Opozorjam društva, katere žele te znake ali broške, da si jih naroče pravočasno, ker jih nisem naročil veliko število.

V POJASNILO KRAJEVNIM DRUŠTVOM.

Ponovno smo prisiljeni opozoriti krajevna društva, da naj ne poznajo članov z denarno globo. Pravila SNPJ in državni zakon tega nikakor ne dovoljuje in taka kazen je neveljavna in protipostavna.

Pozivljvam vsa krajevna društva, da naj to vpoštevaljo.
John Verderber, gl. tajnik.

INICIATIVNI PREDLOG.

Društvo "Celje" št. 27. S. N. P. J. Jednote v Frontenacu, Kans., je na svoji izredni seji, dne 7. julija osvojilo iniciativni predlog za spremembo člena IX, točka 4, v ustavi.

Stara točka se glasi: "Referendum". Zadeve izredne važnosti, ki nastanejo ali pridejo sčasoma, morajo iti na referendum ali splošno glasovanje v najnujnih potrebah brez iniciativne društva, če tako sklene gl. odbor; dalje grede na referendum vsi predlogi glede spreminjanja, dodajanja ali ertanja v ustavi in v pravilih podlagi iniciative, določitev kraja za redne konvencije, predlogi za izredne konvencije in odpoklice, volitve odborov za izpraznjena mesta v glavnem odboru, sporne zadeve, ako se glavni odbor ne more sporazumeti.

Ta točka se naj nadomesti s sledečo: "Zadeve izredne važnosti, katere nastanejo ali pridejo sčasoma, morajo iti na referendum ali splošno glasovanje v najnujnih potrebah brez iniciativne društva, če tako sklene gl. odbor; tako zadevo pa mora gl. odbor dvakrat objaviti v glasilu in dati članstvu šest tednov časa za javno razpravo v glasilu; preden gre zadeva na referendum ali splošno glasovanje."

Čas za razpravo se računa od dneva, ko je bila zadeva prvokrat objavljena v glasilu. Dalje grede na referendum vsi predlogi glede spreminjanja, dodajanja ali ertanja v ustavi in v pravilih na podlagi iniciative, določitev kraja za redne konvencije, predlogi za izredne konvencije in odpoklice, volitve

odbornikov za izpraznjena mesta v gl. uradu, sporne zadeve, ako se glavni odbor ne more sporazumeti.

Pojasnilo k iniciativnemu predlogu.

Društva so razpravljala o zgoraj omenjeni točki in prišla do zaključka, da je neumnost, ako gl. odbor da zadevo na splošno glasovanje, ne da bi se dalo članstvu prilžnost o stvari javno razpravljati v glasilu.

Članstvu se na ta način takorekoč zameši usta, da mora glasovati, ne da bi poprej imelo prilžnost javno razpravljati.

Vzemimo na primer zadnje glasovanje za povišanje plač gl. uradnikom. Iz številnih opomb uredništva k raznim dopisom, je bilo jasno razvideti, da članstvo želi razpravljati o predlogu, pa najsibžebo za ali proti.

Po sedanjih pravilih je pa to nemogoče; različne stvari lahko pridejo na ta način na splošno glasovanje, ne da bi članstvo imelo prilžnost javno razpravljati.

Ako se lahko razpravja o raznih iniciativnih predlogih od strani društev, zakaj se ne bi smelo razpravljati o predlogih gl. odbora.

Prepričani smo, da bi bilo v korist S. N. P. J. Neverjetno pa je, da bi kakšna stvar postala tako nujna, da bi ne bilo nič časa o njej razpravljati.

Apeliramo na bratska društva, katere so za resnično demokracijo, da podpirajo ta predlog

Jozef Berk, predsednik,
John Bedene, tajnik,
Frank Boldin, blagajnik.

DOPISI.

Klein, Mont. — Eden tukajšnji kapitalistični častnikov je prinesel vest, da je štrajk v Klein, Mont., končan in izgubljen, kar je pa vse skupaj samo podla laž. Tukajšnje razmere so se neizmerno izboljšale. Resnica je pa, da se družbeni najemniki prizadevajo na vse načine, da bi zdobili stavko in pridobili kolikor mogoče veliko stavekokazov. Toda kakor vse izgleda, nimajo dosti uspeha. Dosejati so dobili samo devet. Vsi pa dobro vemo, a ti izvrški človeštva nikakor niso kos nadomestili 500 zavedno-razrednih delavcev. Ti "gentleman" nadomestujejo kurjače in uslužbence pri vodnih sesalkah.

Dne 27. avgusta nas je posetila kongresnica za državo Montana, Mrs. J. Rankin. Razložila nam je v jedrnatih besedah, kaj je današnji kapitalizem in kolika je moč organiziranega delavstva. Povdarjala je opetovano, da moramo vstrajati vsi kot en mež v tem boju proti našim izkoriščevalcem.

Opozorjam vse tukajšnje štrajkarje: Ne obupajte, ampak bodite vstrajni in nikar ne poslušajte zapeljivce, ki vam govorijo, da bo štrajk izgubljen in da ne bode nobenih dosežkov. Spodbujajte drug drugega in posnemajte Mrs. Rankin, ki je dejala, da moramo vstrajati v tem boju kot en mež in zmaga nam je zagotovljena. Pomnite, da ena sama slaba beseda več škodi kot pa deset stavekokazov.

Naše geslo naj bo: Trdno kakor skala moramo stati v tem boju in sloga naj nas veže do zadnjega. Če bomo složni in vstrajni, nam je zmaga zagotovljena.

Poročevalec.

Barberton, Ohio. — Tukajšnja slovenska naselbina se pridno pripravla na veliko dramatično predstavo, katero nameravamo prirediti dne 16. septembra t. l. v poslopju nove višje šole "Central High School" v korist "Slovenskega Narodnega Dora".

Program te prireditve je zelo obkiren in zanimiv. — Najprvo bo zbor dečkov in deklek pozdrvil občinstvo. — Nato zapojejo pesem "My Country". Za tem sledi živa slika "Štirje letni časi". Ob zvokih godbe bo prišla divna pomlad, lepo poletje, bogata jesen in krasna zima.

Potem nastopi velika žaloigra "William Rateliff" v štirih dejanjih, pri kateri nastopi 15 oseb.

Igra je prečeslavska tragedija, v kateri se slika konca nesrečne ljubezni. Godi se na severnem Škotskem.

V prvem dejanju se bo nudil gledalcu prizor v gradu lorda McGregorja. Oče blagoslovilja hčer, ki se je poročila z angleškim grofom Douglasom. Hči lorda

McGregorja se je prej že dvakrat poročila, a obadva ženina sta bila zavrtno umorjena od William Rateliffa, ki blazno ljubi lepo Maro.

Ko sta bila oba novoporočena najbolj srečna, prinese sel pismo grofu Do Douglasu, v katerem se pozivlja na dvoboj na "črni kamen".

Drugo dejanje se vrši v tatinski kmeti v gozdu. V tej kmeti je Rateliff in drugi roparji in tatovi. V tem pa dobi Rateliff poročilo, da grof Douglas prihaja na "Črni kamen".

Romantična slika se bo nudila gledalcu v tretjem dejanju. Noč je ... Prikazen plava čez porišče ... Rateliff, kateri brezmejno ljubi Maro, sklene, da stori vse, da postane Mara njegova soproga. Oba nasprotnika nastopita in nastane boj za življenje in smrt. Konča se z mogočo gauglasa. Rateliff obleži na boljše težko ranjen. Toda kljub temu sklene, da vstraja do konca.

Zadnje dejanje se zopet vrši v gradu. Mara je vsa obupana, ker misli da bo njen ženim zopet umorjen, kakor sta bila prejšnja dva. V tem pa prileti v sobo Rateliff ves krvav in bled in roti Maro, naj pobegne z njim. Tuda ona beži pred njim v druge sobe, toda Rateliff jo dohiti in prebode z mečem. V tem pa prileti njen oče, lord McGregor, in vname se dvoboj med McGregorjem in Rateliffom. V tem dvoboju pade McGregor smrtno zadet na tla in Rateliff se pa vstrelji in pade na mrtvo truplo svoje drage.

To igra bi moral vsakdo videti. Posebna zanimivost bo krasna škotska obleka.

Nato se vprizori "Kremar pri zvitem rogu". Pri tej vprizoritvi se bo lahko vsakdo nasmejaj do sitga.

Najljubnejše vabim vse rojake in rojakinje iz Barbertona in okolice, da se udeležijo te vprizornitve v največjem številu, ker se benučil v resnici vsem krasen užitek. Nobenemu ne bo žal, kdor se udeležijo te prireditve in obenem bo vsakdo pripomogel, da se preje vresničijo naše želje, da si zgradimo "Slovenski Dom".

Pričetek prireditve ob drugi uri popoldne in ob sedmi uri zvečer.

Torej vsi Slovenci iz Barbertona in bližnje okolice vsi v krasno dvorano nove višje šole dne 16. septembra.

John Stebly.

Pittsburg, Pa. — Kar se tiče delavskih razmer v tukajšnji slovenski naselbini, so še dosti polvoljne. Dela se s polno paro. Edino zaslužek je bolj skromen v primeri z današnjo draginjo. Kajti naši gospodje delodajalci se prav nič ne ozirajo, da so se eno živlom za dvakrat toliko zvišale, kot so pa oni zaslužek, oziroma plače delavcem. Sploh mora delavec v sedanjih časih delati le za druge, njemu pa ostane le to, kar mu delodajalci dajo od svoje bogato obložene mize.

Kar se tiče društvenih stvari, naše društvo še dosti dobro napreduje. Pridobili smo že precejšnjestvílo novih članov.

Opozorjam člane društva "Slovenski Sokol", št. 118 SNPJ, da se udeležijo prihodnje mesečne seje polnoštevilo, ker moramo izvoliti novega društvenega tajnika, ker je sedanji odstopal. Radi tega se pozivljamo člani, da se udeležijo te seje vsi, da ne bo potem kakage nepotrebne zabavljanja.

Anton Barilar, nadzornik.

Naznanila in vabila

Cleveland — Brookly, O. — Opozorjam člane društva "Brooklyn", št. 135 S. N. P. J., da se bolj redno udeležijo rednih mesečnih sej. Društvo šteje nad petdeset članov brez otrok, seje se pa komaj udeležijo deset ali petnajst članov. Še bolniški obiskovalci ne pridejo k sejam, da bi poročali o stanju bolnika, katerega so obiskali. Opozorjam člane, da vpoštevaljo pravila člena XI, stran 86. V nasprotnem slučaju bo društvo prisiljeno se ravnati po pravilih, in vsakega člana suspendirati, kateri ne vpošteva pravil. Ravno to velja tudi za one člane, kateri se ne udeležijo vsake tretje mesečne seje. Opozorjam člane bolniške obiskovalce, kateri se niso udeležili zadnje mesečne seje, radi česar je tadrzanih nekaj bolniških nakazil, da se prihodnje mesečne seje udeležijo ter poročajo o stanju bolnika. Najhje opozorjam člane, da se pri seji sdrrije bolj mirno in se ne pogovarjajo. Velikokrat je tak nemir pri seji, da se ne more noben predlog

pravilno rešiti in potem se pa člani izgovarjajo, da niso slišali, kaj se je vkrnilo in radi tega začnejo zabavljati. — Opozorjam še enkrat člane, da se udeležijo mesečnih sej, da ne bo kakage nepotrebne zabavljanja ali jeze, ako se kaj vkrne, kar bi ne bilo povšeči nekaterim članom.

Frank Ostrovska, tajnik.

Springfield, Ill. — Naznanjam članom društva "Illinois", št. 47 S. N. P. J., da je bilo sklenjeno na zadnji društveni seji, da se priredi še en piknik, in sicer v nedeljo dne 9. septembra na Nielson farmi na navadnem prostoru. Ujūdno vabimo vsa bratska slovenska društva in rojake iz te naselbine in bližnje okolice, da se udeležijo te veselice v obilnem številu. Za dobro zabavo in postrežbo bo najboljšje preskrbel veselični odbor. — Omeniti moram, da so delavci na ulični električni železnici na štrajku. Vsaako se pa lahko pripelje na veselični prostor z avtomobilom, ki jih je dovolj v mestu. Povejte soferju samo številko ceste, t. j. 19th in Maple Street, in vas bo gotovo pripeljal tja.

Nadalje opozorjam vse one člane, kateri obiskujejo bolnike in se potem ne udeležijo mesečne seje, da bi poročali o stanju bolnika in ne pošljejo niti poročila o bolniku, katerega so obiskali, da bodo glasom pravil kaznovani, ako ne vpoštevaljo pravila točka XI, stran 86. Sploh opozorjam vse člane našega društva, da se bolj redno udeležijo rednih mesečnih sej, posebno opominjam one, kateri letos niso bili pri nobeni seji. Ako bi bili vsi člani takega mnenja, potem bi sploh ne bilo treba obdrževati sej in tajnik bi hodil vsak mesec koleklat po hišah. Naše društvo šteje nad sto članov, k seji pa pride samo toliko članov, da lahko začnemo zborovati. Nekateri člani, kateri ne pridejo ne seje, pozabijo plačati mesečne prispevke in potem se pa jeze, ako so suspendirani. — Člani vpoštevaljo pravila. — Louis Pekom, taj.

White Valley, Pa. — Društvo št. 142 S. N. P. J. priredi dne 22. septembra v White Valley v slovenski dvorani plesno veselico. Igralo bo hrvaško tamburaško društvo iz Wilminga, Pa. — Najljubnejše se vabijo okoliška slovenska in hrvaška društva, kakor tudi rojaki iz bližnjih naselbin, da se udeležijo te plesne veselice v mnogobrojnem številu. — Začetek veselice točno ob sedmi uri zvečer. Vstopnina \$1. — Za dobro postrežbo v vsakem oziru bo skrbel veselični odbor.

Odbor.

Stevenson, Minn. — Opozorjam člane društva "Abraham Lincoln", št. 276 S. N. P. J. da se udeležijo prihodnje mesečne seje, katere se vrši 16. septembra t. l. v navadnih prostorih, polnoštevilo, ker imamo na dnevnem redu veliko jako važnih točk. Voliti bo treba tudi novega tajnika, ker se je sedanji preselil. — Pozivljvam torej člane, da se gotovo vsi udeležijo te seje.

Tómo Grga.

Conemaugh, Pa. — Na zadnji društveni seji je sklenilo društvo "Danica", št. 44 S. N. P. J., da priredi društveno veselico ali piknik na Park Hill. — Opozorjam člane, da se udeležijo te veselice polnoštevilo, ker je dobiček namenjen za društveno blaginjo. Opozorjam društvene člane na sklep društva, da prispeva do čisti član, kateri se ne udeležijo tega piknika, 50c v društveno blaginjo. — Vabim vsa slovenska društva iz bližnje okolice kakor tudi vse posamezne rojake, da se udeležijo te veselice in polnem številu. Za najboljšo zabavo in postrežbo v vsakem oziru bo skrbel odbor. — Veselica se vrši prihodnje nedeljo t. j. 9. septembra t. l. — Društvena seja se vrši mesto popoldne dopoldne ob deveti uri v navadnih prostorih.

Frank Podboj, tajnik.

Pittsburgh, Pa. — Naznanjam članom in članicam društva "Slovenski Sokol", št. 118 S. N. P. J., da sem odstopil od tajništva. — Radi tega opozorjam vse društvene člane, da se obračajo v društvenih zadevah na volivljenega tajnika, kateri bo v kratkem času naznanjen v društvenem glasilu. — Vsem članom in članicam omenjenega društva moj bratški pozdrav.

Frank Gottlicher, bivši tajnik.

Aurora, Minn. — Opozorjam članice društva "Zvezda", št. 111 S. N. P. J., da se udeležijo prihodnje mesečne seje vse, ker imamo na dnevnem redu veliko zelo važnih točk in tudi zadevo sestre Jasher. Opozorjam posebno bolniške obiskovalce, da se udeležijo te seje in prosim tudi sestro Anna Kochevar iz Gilberta, Minn. da pride na sejo.

Alice Barle, tajnica.

Chicago, Ill. — Naznanjam članom društva "Delavec", št. 8 S. N. P. J., da se prične pobirati izredni anoutment po 25c v mesecih septembra, oktobra in novembra ali skupno 75c, kakor že kateri hoče. Te svote mora plačati vsak član in članica v društveno blaginjo za upravne stroške za leto 1917. — Opozorjam nadalje društvene člane, da se bolj redno udele-

žujejo mesečnih sej, kakor so se dosedaj. Na dnevnem redu imamo vedno važne društvene zadeve, katere je treba rešiti. Odkrito rečeno, da ni častno za tako številno društvo, članov se seje udeležijo tako pičlo število članov. Opozorjam člane omenjenega društva, da vpoštevaljo ta poziv, obiskujejo društvene seje in agitirajo ter pridobivajo nove člane za našo S. N. P. J.

Jos. Kuhelj, tajnik.

New Duluth, Minn. — Tem potom naznanjam članom društva "Leo Tolstoj", št. 205 S. N. P. J., da je prezel tajništvo brat Albert Hraat, 811-95 Ave., New Duluth, Minn. — Opozorjam vse člane, da se v društvenih ozirih obračate na omenjenega brata.

John Debelak, bivši tajnik.

Fairbanks, Pa. — Društvo "Slovenski delavec" je priredilo svojo društveno veselico, katere je jako dobro vapsela. Pri tem gre velika zahvala hrvaškemu društvu "Majka Božja Trsatka", broj 205 N. H. Z. v Edenboro, Pa. in članom društva "Slovenska Straža" v Adah, Pa. in sploh vsem vdeležcem naše veselice. Vsem skupaj izrekam v imenu društva najpriredno zahvalo ter jim objubujemo, da smo vedno pripravljani jim povrniti. Veliko bolje bi bilo za nas Slovence, ko bi bili nekoliko bolj složni ter skupno delovali za naše narodne koristi. Obenem opozorjam vse rojake, kateri se niso pri nobenem društvu, da pristopijo v podporo društvu, ker ne veste, kje in kdaj vas čaka nesreča. Ni dobro odlašati na poznejše čase, ker je potem že lahko prepozno.

Anton Crnkovic, tajnik.

KAPITALIZEM KOT PREDPOGOJ ORGANIZACIJE PROLETARSKIH MNOŽIC.

Ne glede na sijajen razvoj tehnike in prometa, ki smo ga dosegli v zadnjih letih, se nam v primerjanju sedanosti s preteklostjo jasno predočuje značilen preobrat z ozirom na organizacijo. Še sredi minulega stoletja je v najširših krogih gospodaril individualizem, temeljito načelo neorganiziranja. Ali od tedaj se je polagoma razširjala misel organizacije. Zlasti v proletarških vrstah se je vedno bolj pojavljval hlebe po združitvi, kar ni ostalo brez učinka.

Agitacijsko in organizacijsko delo zadnjih desetletij je imelo naravno čudovito uspehe. Vedno večje trume delavcev so se pridružile svojim zvezam. Na milijone jih je pod zastavo organizacije in delavske organizacije naraščajo v velikansko in mogočno armado, ki šteje na stotisoče članov. Če bi mogli naši predbojevnik, ki so marljivo in v velikim trudom orali celino in obdelovali trda tla, videti sad svojega dela, bi bili veselo iznenadeni. Blagajniki tiste dobe, ki so računali le s par stotinami dolarjev, bi zavidali svoje naslednike, ki inajo računati in upravljati milijone.

Proletarske organizacije v splošnem in strokovne organizacije posebej nudijo veselo sliko vedno naraščajočje združitve posameznih sil v otno silo množice. One so izraz skupne volje, ki kaže raznim smerem volje enoten cilj in ki združuje milijone razrednih bojevnikov v trden in življenja poln organizem.

Postanek teh organiziranih mas pa ni edinole posledica agitacijskega dela, a tudi ne izključna posledica socialno duševnega prehoda od brezorganizacijske dobe k organizaciji, temveč so pri tem razvoju učinkovali različni vzroki. Kakor za vsako novo socialno tvorbo, so morali tudi tu biti dajpogoji. Za duševnim stremljenjem v smeri organizacije, ki samo zase ne bi bilo zadostovalno za stvaritev orjarske organizacije, so morali priti tudi materialni predpogoji, ki so omogočili združitve utillijone enako mislečih in enako stremnečih ljudi. In res sta se sredi minulega stoletja združila oba momenta: socializem je ustvaril duševno razpoloženje, rodovitna tla za delavske organizacije, kapitalizem pa je ustvaril tehnične in organizatorske predpogoje.

Tako je proletarska organizacija mas nastala iz skupnih učinkov socializma in kapitalizma. Zlasti kapitalistično delovanje za pospeševanje delavskih organizacij je v marsikaterem tudi zanimivo.

Znana je prislovica, da je kapitalizem svoj lastni grobokop v tem, da si sam vzgaja silo, ki ga bodo nekda pahnile s prestola. Kapitalistični gospodarski način je koval orožje in gladil pot za organiziran osvobodilni boj proleteriata. Močno razširjen promet sedanje dobe s svojimi železnimi, parniki, poštami in e-

lektričnimi vozili nudi množice za obiskanje najoddaljenjših krajev dežele in priti z najnujnejšimi idejami. Potem pismo, brojura in telefona se moremo pogovarjati z uplivnimi osebami raznih krajev. Z izpopolnjevanjem tehnikske tehnike in razširjevanjem šolsopisja je ogromno narasla možnost za agitacijo. "Gutenbergovi vojniki" pridejo v najnujnejše kote dežel in se tam bojijo jo proti nevednosti in zaostalosti. V neštetih časnkih in časopisnih zvezkih in letakih se raznašajo me znanja med mase, v knjigah pa se razpravja o vprašanjih svetovnega naziranja in najnujnejša vprašanja človeštva. Ka izume upenjak v svoji sobi, gre svet in vzbudi boj duhov. Tako postalo mogoče dramiti mase, in poučevati in vršiti agitacijsko delo, kakor ga svet še ni poznal. Členem pa nudi moderni promet tudi možnost redne zveze s posameznimi člani in podružnicami vlike zveze.

LAKOTA V NEMOLJI.

Berlinska obrtna komisija, katere sestoji iz vseh inostranskih oddelkov, je glasovala soglasno za sledečo resolucijo, kakor jo kaže berlinski list "Vorwaert": "Znižanje dnevnega dela krahe nezadostna oskrba s krompirjem ze delavske sloje, zadrževanje živl radi osebnih dobičkanostih in interesov in sedanja razdelitev življa so ustvarile izredno pomanjkanje, vsled katerega trpi najve zdravje berlinskih delavskih družin, in ako se to ne izpremeni, bo zdravje delavstva popolnoma v podkopano.

Iz teh pojavov se mora sklepati da so se vse naredbe vlade na polju oskrbovanja z živili zanevale. In ves prejšnji sistem se je moral končati, ker so hoteli producenta varovati na škodo konzumenta. Vse odločbe so morale priti ob veljavo, ker so ljudje že izito in krompir pokladati živili med tem ko je delavstvo trpeelo pomanjkanje in ko so se bogalejši ljudje s pomočjo nepostavnega nakupovanja živil zadostno preskrbeli z vsemi življenjskimi potrebščinami. Na škodo konzumentov so trgovci delali neverjetne dobičke. Pomanjkanje živil bi se prav lahko odpravilo s tem, da bi se živila razdelila enakomerno med bogatejše sloje in ravno ljudstvo, da bi se transportacija živil iz dežele v mesto enakomerno tudi pravično vršila. Vsa proizvodnja živil bi se morala zapolniti. Toda, mesto da bi se vse to izrisovalo, so le vedno objubljali delavcem, da se bo to vse zgodilo, kar se pa ni nikdar.

Vsled tega, ker se je izkazalo, da vlada ni zmožna kaj takega narediti, da bi preskrbovala ljudstvo z živili, da bi vpeljala pravično in enakomerno razdelitev živil na vse sloje prebivalstva in ker se ni ozirala na predlog obrtno komisije, vsled katerih bi se ustredilo takoj pravično oskrbovanje ljudstva z živili, zahteva današnje zasedanje strokovno obrtne komisije, v kateri so zastopane vse industrije, da se izvoli iz vrst strokovno - obrtnih organizacij zastopnike v vojsko oskrbovalno komisijo in da se prideli zastopstvo teh strokovno - obrtnih organizacij priskumu državnemu oskrbovalnemu komisarju radi kontrole in odločitev pri razdeljevanju živil in drugih ukrepov radi pravičnejše oskrbe ljudstva.

Obenem soglašajo zastopniki vseh strokovno - obrtnih organizacij, s social - demokratskimi poslanci in državnem zboru, ki s poštevaljo od vlade, da se mora spustiti z vojskujočimi se državnimi pogajanjem za mir in predlagajo nujno prošnjo na vlado, da vpošteva zahteve social - demokratskih poslancev.

Iz te resolucije se razvidi, da je toliko hvalisana živilska kontrola, katero so nekateri naši poslanci, brez pomena. Seveda pise vsi, brez pomena, kar se pa vse lahko v praksi, kar se pa vse resnici komaj desetino izpolnjuje. Delavci morajo stradati iz delovne bogatini pa živjeti in letati, to je parola sedanjega kapitalističnega sistema. — Ko bi se zvedele vse podrobnosti o nemški in avstrijski živilni kontroli, bi se gotovo marsikateremu jezili laže na življenjski način. Že tako prihajajo kljub cenuri nekatera poročila iz nemških držav, da je še šlo, da mora ljudstvo vse to tako potrpežljivo prenašati.

KNJIGA

Pot k zdravju

bode kmalo pošla, kateri rojakov jo še nima, naj jo čim prej naroči. — Pošilja se brezplačno in poštne prosto.

Ta knjiga poučuje kako se čuvati pred različnimi boleznimi in kako že obstoječe s malimi stroški odstraniti. Ona je koristen svetovalec za moža in ženo, deklico in mladeniča.

Pismo s različno pisanimi imeni in naslovi pošiljajte na:

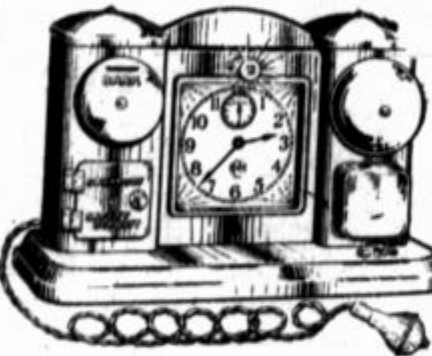
The Partos Pharmacy

160 — 2nd Ave. New York, N. Y.

LOUIS WEITKAMPER lastnik.
Mesnica in jedilnica, se priporoča vsem rojakom za obilen obisk ima sveže pijače in izvrstne smotke. Telef. 116.
204-206 S. Chicago St., Lincoln, Ill.

J. S. JABLONSKI, Fotograf

6122 St. Clair Ave. :::: 2303 Professor Ave. CLEVELAND :: :: :: OHIO

To budilno uro damo zastoj.

NOVA METODA

oglašenja našega blaga nam pomagajo, da lahko damo popolnoma zastoj, budilne ure, gugalne stole, srebrnino, ure, i. t. d. Pošljite nam vaše ime in naslov in mi vam bomo takoj poslali vsa pojasnila o tem.

THE BAKER SALES CO.

Dept. F. N., 741 Rebecca St., Wilkinsburg, Pa.

Ali veste, kaj se godi dnevno po svetu? Ako ne, potem je to vaša krivda. Vse lahko izveste, ako se naročite na dnevnik "PROSVETA"! Prinaša svetovne novice in dnevne ameriške vesti. — List stane za celo leto \$3.00, pol leta \$1.50. — Zastopniki so vsi društveni tajniki in še drugi pooblaščenici. — Naslov za "PROSVETO" je

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

5000 DELAVCEV

moramo preskrbeti s najboljšimi oblekami, katere izdelujemo sami po naročilu, kakor tudi s tovarniškimi izdelki po primernih cenah. Najlakrejnije se priporoča

SLOVENSKA TVRDKA

JOHN GORNIK

6105 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Tvrdba

Belaj & Močnik

6205 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Velika zaloga najnovejše mode panamskih slammikov in družih v zalogi.

Kakortudi spodnjega letnega perila, svilnatih srajc, kravat, nogavic, ovratnike, itd.

Vsak, kateri pride k nam v trgovino je točno in solidno postrežen.

Krojačnica prve vrste.

Cene jako zmerne.

Cene jako zmerne.

Dajemo opeke S. N. Doma, Cleveland, Ohio.

AKO JEDRUGA HRANA ODPOVEDALA
Eagle Brand Condensed Milk
Je pokazala ravno pravo za tisoče dece, Eagle Brand je najbolj rabljena hrana za deca izmed vseh. To je voditelj skozi 60 let. Ako ne dojte svoje deca, potem rabite Boyden's Eagle Brand Condensed Milk. Izrežite in pošljite ta oglas na Boyden's Condensed Milk Co., New York, N. Y. In prete li boste navedila v sle vsakem jeziku, kako rabiti.

Glavni urad Tel. Lawndale 3099 Stavbniško in posojilno društvo "PRIKLAD".

FRANK KRENEK IZVRSTNA POSTREŽBA vogal 27. ulica in Lawndale Ave. Chicago, Ill.

Piše Gregor Korobač pl. Gajžla.

Nemški pisatelj Nietzsche je pisal o nadležovku, -oziroma nadležudeh, jaz pa sem na enem mojih poletov našel moža, ki se mi je predstavil za nadsocialista — bognasvaruj! Obleden je bil v moderni predpasnik s trave in biča in hranil se je s koblicami in divjim medom kot Janez Glas-vpijočegavpuščavi. V skalni duplini je imel spravljene lonce ekinov, katere je stražil noč in dan z debelo gorjačo. Ko ga vprašam za ime, mi odgovori, da je tako dolgo, da bi ga moj želodec splahne bi prebavil, zato mi ga rajše ne pove. Lahko pa da ga imenujem bolševika; ekstremista ali pa apostola miru za vsako ceno.

"Pa zakaj imaš spravljene denar v tem pisčku, zakaj ga ne daš na banko?" ga vprašam. "Banke so kapitalistične ustanove, zato sem proti njim in tudi varne niso," mi odvrne. "Pa bi kupil Liberty-bonde, ti so vendar varni dovolj," mu pravim. Pogledal me je silno pomilovalno in zarjubil: "Kaj, vojno da bi podpiral! Puške in kanone naj bi kupovali za moj denar in kakšen drobec od šrapnela bi morda zadel katerega mojih sorodnikov v avstrijski armadi!" Jaz sem mu skušal dokazati, da se denar ne bo rabil le za topove in munije, ampak tudi za čevlje in obleko, za meso, kruh, kavo in tobak, za ameriške vojake, med katerimi je tudi precej Slovencev, da bo tešil gladni civilnemu prebivalstvu in vojnim ujetnikom v Rusiji, Franciji, Italiji itd. Ko sem videl, da nič ne opraviš z vsemi argumenti, sem mu dejal, da naj bi za denar kupil vsaj kakše mestne ali korporacijske bonde. "Mestnih bondov ne kupim," mi odgovori, "ker imajo mesto v rokah kapitalisti, pa grafitajo pri oddaji raznih pogodb kolikor kdo more. Ob enem se s tem denarjem podpirajo protidelavske stranke in plačujejo brutalni policisti, ki pri vsaki priložnosti pretepajo štrajkujoče delavce. Korporacijskih bondov pa ne kupim, ker korporacija ni družega kot skupina kapitalistov, ki izkorišča delavce kjer in kolikor more. Jaz sem pa brezpogojno proti kapitalizmu in proti vsaki vojni. Če me kdo klofutne po levem licu, nastavim mu še desno." "Zakaj si pa ne kupiš farme, to vendar ni kapitalistična ustanova," ga vprašam. "O, saj res," se zavzame, "farmer bi za svoj denar potem pa Liberty bonde kupil in podpiral vojno — nothing doing!"

"Well, jaz bi si vsaj pošteno obleko kupil in preskrbel si hrano, ki je za človeka," mu pravim. "Kaj pa boš s eekini, ki ti ležijo mrtvi v pisčku?" "Saj bi rad," mi odgovori, "ampak ne morem, če hočem biti dosleden. Vidiš, obleka, obnavalo, meso, žito in sploh vsa živila grede skozi roke kapitalistov in kupovati take stvari se pravi podpirati kapitaliste. Počeg tega je naložen vojni davek na pivo, vino, moko in fižol, kavo, čaj, tobak itd. Če ta davek ni direkten, je pa indirektni, ampak fakt je, da se vojni davek drži skoro vsake najmanjše potrebščine modernega življenja. In jaz da bi vojno podpiral? Rajši nosim srajco s trave in jem koblice do sodnjega dne!"

Potipal sem mu žilo in videl, da zanj ni več pomoči; vsočil sem mu torej mnogo prav debelih koblic in odplul proti domu.

Tisti čas postali so pa dnevi zelo dolgočasni na obrežju michiganskega jezera. Dasi šele v poznem poletju viselo je toliko dolgočasja in jesenske melanholije

zrak, da me je kar dušilo. Poskušal sem vsa mogoča kadila in zagovarjanja, da preženem dolgčas pa brez uspeha. Nenadoma mi pride na misel tista narodna pesem: "Oženi se moj sin!" "All right!" sem vskliknil, "to pa ni tako slaba ideja; najbrž je stvar jako kratkočasna, ker se jih toliko oženi." V par dneh je bilo vse ready, izvzemši neveste, in pa dan za poroko še ni bil določen. Ker verujem v srečne in nesrečne dneve, šel sem k ciganki, da mi iz kart pove srečni dan in ta mi je bila pripravljena povedati vse srečne dneve stoletne pratike, samo za en dolar. Kupilja je bila sklenjena in vrgla je karte, nakar je začela prerokovati: "Nesrečni dnevi za ženištev so: ponedeljek, torek, sreda, četrtek petek, sobota in nedelja. Vsi drugi dnevi v tednu, mesecu ali letu so srečni. Hvala za dolar!" — In tako se je zgodilo, da sem mesto pred altar, dirjal v Colonial gledališče v Clevelandu, kjer se je vršil koncert jugoslovanskih pevskih društev, in se zatopil v milino naših pesmi. In rečem vam, ta dan je bil srečen zame in za stotine drugih, dasi mi ciganka ni nič pravila o njem. Gajžla.

Napadi zabuhlosti.

Na stotine živečnih delčkov je, ki povzročajo omočnost, naveden znak za razne želodčno-črevesne nerednosti. Zato je težko, izogniti se tem napadom zabuhlosti, toda Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino daje gotovo pomoč v takih slučajih. Isto odstrani vso nerabno tvarino iz črev in povrne normalno delovanje črevesja. Tisti, ki trpi vsled slabe prebave, zaprtja, kolcanja, glavobola, nervoznosti, splošne slabosti itd., se lahko popolnoma zanešeta na to zdravilo. "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino je zanesljivo zdravilo, ki nikdar ne razočara," piše gospa Geo. Hladky, Windber, Pa., 11. julija 1917. Cena \$1. V lekarnah. — Triner's Liniment je najboljšo orožje proti zakopanim sovražnikom: revmatizmu in nevrologiji. Isti hitro pomaga v slučajih zvijenja, napestosti žil, oteklina, in poživi utrujene mišice in noge. Cena 25 in 50c v lekarnah; po pošti 35 in 60c. — Jos. Triner, izdelovalec, 1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

RAD BI IZVEDEL.

za naslov rojaka Franka Chopij, pred letom dni bival je na Glencoe, Ohio, in potem je odšel v Springfield, Ill., in od tam se je preselil v državo Pennsylvanija in sedaj se pa menda zopet nahaja nekje v državi Illinois. Uljudno prosim cenjene rojake če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali pa naj se mi sam prijavi na naslov: SIMON, P. O. Box 86, Glencoe, O.

NA PRODAJ

2 Lubasovi harmoniki še skoraj novi; ena je trivrstna, dvoglasna, druga pa trivrstna štirikrat uglašena. Kdor se zanima naj piše: Alois Skulj, 323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

FARMA NA PRODAJ.

Na prodaj je 40 akrov obsežna farma, 25 akrov je počiščenega, drugo je pa poraščeno z lesom. Nova 5sobna hiša, hlev za živino in za seno, kokošnjak, skedenj za žito in drvarnica. Dobra rodovitna zemlja, zdravo podnebje in dobra pitna voda. Proda se tudi vsa letošnja letina, en konj, krave, kokoši, svinje in sploh vse, kar se tiče kmetije prodam po zelo nizki ceni. Cena je \$1,500.00. Polovico je treba plačati takoj, a drugo se pa lahko plačuje na obroke. Kdor želi dober kos zemlje, naj se zgleda osebno ali pa pisмено na naslov: MATH MINARICH, R. 2. Box 72, Ravenna, Mich.

Virginia, Minn. Ely, Minn.

Se priporočamo v obisk SAVOLAINEN CO. Zlatarji in druge srebrenine. 29 East Superior Street. DULUTH, MINN. Nasledniki Erd's Jewelry Stora.

CAS.

Edina Slovenska revija ishaja mesečno na 36 straneh in velja za vse leto \$2. Čas, 2711 S. Millard Ave. Chicago, Ill.

James F. Stepina, predsednik.
Christian R. Walleck, I. podpreds.
Emanuel Beranek, II. podpreds.
Adolph J. Krassa, blagajnik.

AMERICAN STATE BANK
1825—27 Blue Island Ave., blizu 13-ete ulice. CHICAGO, ILL.

Glavnica in prebitok \$500, 00.00

ODPRTO: Ponedeljek in v četrtek do 8 1/2 zvečer vse druge dneve pa do 5 1/2 popoldne.

POZOR!
Radi nestalnosti cen kronske vrednosti, nam je nemogoče ostati stalno ceno. Pošiljali bomo denar še nadalje po najnižji se tekoče vrednosti kron. Uprajte, ali nam pa pišite za ceno. Večje svote še po nižjih cenah.
Pošiljamo denar v stari kraj in jamčimo da se pošteno izplača ali pa vam vrne grebu in njenimi podružnicami.
Pošiljamo denar vojnim vjetnikom v Srbijo, Rusijo, Anglijo in Francosko. Govorimo vse slovanke jezike.

PAZITE IN HRANITE

Narodni izrek pravi: "Pazite na vaš beli denar za črne dave." To pomenja toliko kakor prvo pazite in hranite dokler ste le zdravi in mladi, da boste imeli nekaj za stara in onemogla leta. Vsak človek mora paziti in hraniti, ko le to je edina pot, ki vas vodi v neodvisnost. Prvi dolar, ki ga date stran, se lahko ceni kot itemeljni kamen poslopja za katerim vstani stremi. Dobro je vedno imeti na pametu narodni izrek ki pravi: "Zrno do zrna pogná: kamen na kamen palača". Najtežje je početak ali brus početka ni nikdar ničesar. Zatorej prišnite vlagati vaš denar le danes, ampak pazite, da ga nlagate v gotovo in varno banko. Z vlogo enega dolarja dobite vašo bančno knjižico. Mi sprejemamo denar na hranilno vlogo in plačamo po 3% obresti od njega. Pošiljamo denar v Italijo, Rusijo in Francosko. Prodajemo prve posojilne mortgage (markeče) in dajemo v našem varno hranilne predale. Sprejemo upise za parobrodno potovanje v staro domovino po vojni.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill. Kapital, vloge in prebitok znaša nad \$6,000,000.

Edina Slovenska Tvrdba

Zastave, regalije, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za društ. in vojni. Delo prve vrste. Cene nizke. Slovenske cenike pošiljamo zastonj. F. KERŽE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je NARODNA TISKARNA

2146-48-50 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

FRANK STONICH

brat zlatarjev Jacoba in Johna Stonicha, se priporoča cenjejnira rojakom širom Amerike. Kadar potrebujete ali kupujete zlatnino n. pr. ure, verice, prstane, broške itd., se obrnite name, ker bode te dobili blago prve vrste. VSE GARANTIRANO! V zalogi imam znake, prstane, privrčke, broške raznih jednot in svot. FRANK STONICH 7 W. Madison St., Savings Bank Bldg., Rm. 605, CHICAGO, ILL.

ST. CLAIR AV. JEWELRY

JOSEPH MARINČIČ, lastnik. 5805 St. Clair Ave., Cleveland, O. Slovenska trgovina s urami, zlatnino, brilanti, Columbia gramofonske plošče različnih jezikov, sprejemamo v popravilo ure, zlatnino gramofone vse kar se tiče stroke, delo jamlim. Kadar želite kupiti uro, zlatnino ali gramofon uprašajte mene za ceno, stane vas samo 5c po pošti, prihranite si stem dolarje. Ne pozabite geslo "svoj k svojima". Se priporočam. JOSEPH MARINČIČ, stisar, 5805 St. Clair Ave.

New York Dry Cleaning Company

BRATA KUNSTEL, lastnika 6220 St. Clair Ave., Cleveland, O. PODRUŽNICA: 15305 Hale Ave. Barvamo, čistimo, likamo in popravljamo moške in ženske obleke. TOČNA POSTREŽBA. ZMERNE CENE. Se priporočava v obilen obisk vsem rojakom, Slovcem in bračam članom S. N. P. J. Brata Kunstel.